

Balkan konferansı-
nın bilânçosu

Birinci balkan konferansı, beş on gün yakın şark efkârı umumiyesini işgal ettikten sonra taribe kavuştu. Konferans esasında söylenen nutuklardan yapılan münakaşalardan ve nihayet izhar edilen temennilerden, alınan kararlardan geriye ne kalıdır?

Şimdi sükûnetle ve hakikatleri olduğu gibi mütalea ederek, bu ciheti tetkik etmek lâzımdır. Milletlerin hayat ve mukadderatına taallük eden işlerde, bir günün veya bir sözün şahsi ve hissi heyecanlarımız üzerinde yapacağı tesirlerle hüküm yürütmek doğru olamaz. Delf tiyatrosunun iki bin beş yüz senedenberi kuvvetini kaybetmeyen sihirli tesirinin muhitinden ayrılmadıkdan sonra konferans bilânçosunu daha hakikate yakın bir şekilde tanzim edebiliriz.

Beynelmîl hayatın kanunlarını, psikolojisine vâkıf olanlar için birinci balkan konferansı mühim bir teorik adımı sayılabilir. Balkan ittiha dî formülünden cesaret alarak, konferanstan çok şeyler beklemiş olanlar, belki de biraz sukutu hayalâ uğramışlardır. Fakat onlar bunun sebebini konferanstan ziyade kendi hatalarının vüs'atında aramalıdır. Sulh, İttihâf, İttihat... Beşeriyet kütlelerinin asırlardanberi takip ettiği aziz gayelerdir. Beşerin tarihi yalnız arzular ile yazılmıyor. Münferit iradelerin fevkinde henüz zapt ve tanzimi mümkün olmayan cemaat cereyanları vardır. Balkanların kanlı tarihini son safhaları daha kurumamıştır bile... Bugün onu unutmak istiyenlerin bir çoğu dün onu yazmış olanlardır. Bu gerçeği altında bir balkan konferansının yalnız toplanması olmasa bile bir muvaffakiyet addolunabilir.

Birinci balkan konferansının yaptığı en büyük iş, balkan milletlerini kendi aralarında kendi meselelerini görüşüp halledebilecekleri kanaatini yapmış olmasıdır. Meseleler çabuk veya geç hallolunur, münakaşalar bazan sert, bazan da dostane olur. Bunlar ayrı işlerdir. Esaslı olan nokta balkanlıların karşı karşıya gelip yancılarının tavassutuna -ki bunun çok pahalıya mal olduğunu iddia eden herkes müteffektir- hacet kalmaksızın görüşmekteki büyük menfaatin anlaşılmasıdır. Balkan konferansları birbirini takip edecektir. Birinci konferansın balkan devletleri hariciye nazırlarının da sık sık teması gelmeleri hususundaki temennisi tahakkuk eder ise uzlaşma yolunda azami mesafe kat'edilmiş olacaktır.

Mazinin, halin, istikbalin kendilerine mahsus konspilyonları, hayat talakileri vardır. Maziyi bu günün gözü ile izah etmek ne kadar zor ise, istikbali de aynı göz ile muhakemeye kalkışmak okadar hatalı olur. Milli ve beynelmîl hayat şartları değişince, hayat talakilerinin de bundan müteessir olacağına şüphe yoktur. Onun için bugünkü umumi bedbinliği beynelmîl hayatın yegâne umdesi teklifi etmek doğru değildir. Fikirler de iletir, geri mütemadi bir hareket vardır. Fakat muayyen bir zamanda bu hareketlerin bir bilânçosu yapılması görülmür ki, iletirler atılan adımlar daha çoktur. Hayatın istikameti inzivaya, infirada değil, iştirake, ittihada müteveccihdir. O derecede ki, bugünkü iktisadi buhran bir Türk köylüsü ile Bulgar, Romen... ve sair köylüler bir Alman amelesile, Fransız, İngiliz ve sair ameleler arasında bir mukadderat ayniyeti mevcut olduğunu vâkıf olanı ispat etmiştir. Buğdayı para etmiyen köylüler, iş bulamıyan ameleler, artık dertlerinin çarçelerini birbirleriyle didişmekte, rekabette değil, uzlaşmada, ve mesailerini rasyonalize etmekte bulacaklardır. Diplomatlar belki eski konspilyonların tadil etmekte büyük bir zaruret hissetmeyebilirler. Fakat nihayet sayının meselesi ile geçinmek hakkını iddia eden muztarip halk onlar üzerinde müessir olacaktır. Birinci balkan konferansında hissedilen bu hakikat istikbal için az ümit verici bir şey değildir.

ZEKI MESUT

Macar basvekili yarın sehrimize geliyor

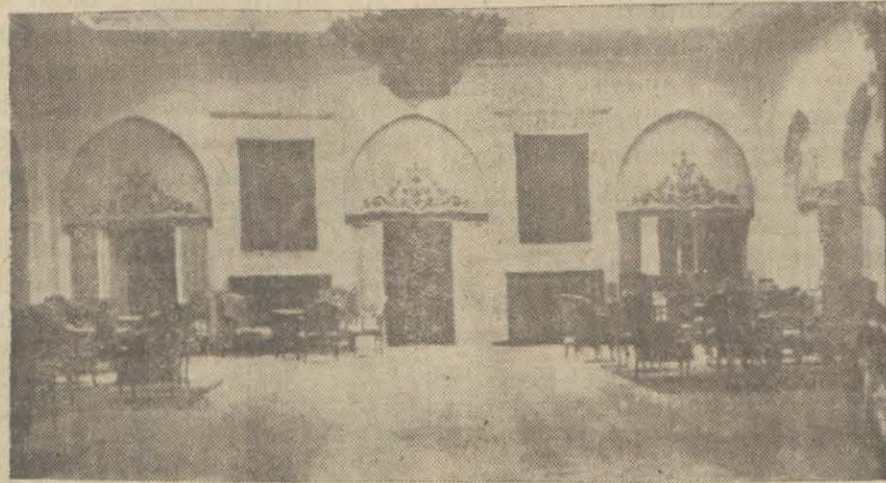
Maarif Vekili Darülfünun
intihabını tasdik ettiEkseriyet kazanan namzetlerden hiç
biri henüz tercih edilmediFakat ağılebi ihtimal vekâlet Yusuf Ziya
B. in namzetliğini tercih edecek

Ankardan gelen malûmata göre Maarif vekili Esat B., Darülfünun emînliği intihabat evrakile, Darülfünun emîn vekilliği tarafından gönderilen mazba ta ve raporu tetkik etmiş, ve bu tetkikat neticesinde, intihabat Darülfünun nizamnamesi dahilinde icra edildiğini, ve Edebiyat ile İlahiyat müderrisleri tarafından intihaba karşı sertdedilen itirazları gayri varit göre rek intihabi tasdik karar vermiştir.

Mütemmim istihbaratımıza göre, vekâlet intihap esnasında 58 rey alan hukuku hususiye idü vel müderrisi Muammer Raşit Beye, 56 rey kazanan Türk tarih hukuku müderrisi Yusuf Ziya Beyden henüz hiç birini tercih etmemiştir. Maamafih Yusuf Ziya Beyin tercih edileceği ağılebi ihtimaldir.

Darülfünunda intihabat

Darülfünunda ekseriyeti teşkil eden müderrisler intihabın tasdikinden gayet memnundurlar. Ekalliyette kalan Edebiyat ve İlahiyat fakültesi müderrisleri ise daha ziyade asabiyyete düşmüşler ve telâşa başlamışlardır. Dün edebiyat müderrisleri Türkiyat enstitüsünde toplanarak tasdik haberinin teyidi-ne dair Ankaradan resmî bir

Ankarada Cumhuriyet balosunun verileceği
Ankarepalas otelinin salonuC. bayramı programı
tanzim edildiVilâyette büyük bir resmi kabul ve
muhteşem bir geçit resmi yapılacaktır

Çarşamba gününe müsadif olan Cumhuriyet bayramında yapılacak merasim programı tertip edilmiştir. Program şudur:

1 - Bu tezahürat, gündüz hükümet namına vali tarafından tebrikât kabulü, ordu tarafından (Darülfünun, mektepler, polis, muhtelif ce-

Beş hasta var!

Etem İzzet'in yeni eseri

Bu gün Milliyet
neşretmeye başladıBEŞ
HASTA
VAR!Etem İzzet'in şah
eseri, fakat Belkly's'in
romanıdır.4 ve 5 inci sahife-
mizde bu emsalsiz
aşk romanını oku-
yunuz.Darülfünun emînliğine getirilmesi
çok muhtemel olan
Yusuf Ziya B.

tebliğ beklemişler ve aralarında bu hususta görüşmüşlerdir. Ekalliyette kalan müderrisler tasdik haberine inanmamaktadırlar. Darülfünun emîn vekili Mustafa Hakkı B. dün bir muharririmize :

"- Kanun ve hak tasdik edilmiştir. Zaten başka türlü bir netice memul etmiyorduk. Esasen diğer bir şekli hareket de garip olurdu. Kanunen yeniden intihabat için Şûrayı Devlet'in kararı olmak lâzımdır. Bu netice ümidin fevkinde bir hâdisse de- (Devamı 6 ncı sahifede)

Kâzım Paşa

M.M. reisi bu akşam
Ankaraya gidiyorMeclisin kışadı teşrinisani-
nin birinde Gazi Hz.
nutuklarile icra edilecekB. M. Meclisi Reisi Kâzım
Pş. bu akşamki ekspresle Anka-
raya hareket edecektir.Millet Meclisi, Teşrinisani-
nin birinci cumartesi günü Re-
isicumhuz Hz. nin bir nutuklarile
kışat edilecektir.İlk gün Meclis Reisi ve di-
vanı riyaset azaları intihap olu-
nacaktır.Ankarada top-
lanacaklarS. F. erkânı yarın Anka-
raya hareket ediyorSerbest fırka lideri Fethi B.
le umumi kâtibi Nuri Bey ve i-
dare hey'etinin sair meb'us azası
yarın Ankaraya hareket ede-
ceklerdir.Ankarada Meclis açılmadan
evvel umumi bir fırka içtimar
yapılacak ve bu içtimada Bele-
diye intihabı kanununun tadili
için açılacak münakaşanın şekli
tesbit edilecektir.Sovyet hükümetinin bir
kararıMOSKOVA, 23 A.A. - Mü-
nakalât komiserliği Sovyetlere
karşı tahdidat vazeden devletle-
re ait gemilerin isticarını ve
Sovyet vapurlarının bu memle-
ketler limanlarına uğramasını
menetmiştir.Fevzi Pş. Hz.
Samsun daSAMSUN, 23 (Milliyet) -
Büyük Erkânı harbiye reisi Mü-
şir Fevzi Pş. Hz. leri refakatle-
rinde ordu müfettişi İzzettin ve
kolordu kumandanı Sedat Paşa-
lar ve maiyeti erkânile dün Sam-
sunu teşrif buyurdular. Samsun
valisi Kâzım Paşa ve Samsun
meb'usu Avni B. müşarünileyh
Hazretlerini Havzadan istikbal
etmişler ve Samsun istasyonun
da büyük merasimle karşılan-
mışlardır. Kendileri Gazi kona-
ğına misafir edilmişlerdir. Şe-
hir kâmilen bayraklarla donatıl-
mıştır.1 - Fevzi Paşa Hz. leri. 2 - Üçüncü ordu müfettişi İzzettin Paşa. 3 - Ye-
dinci Kolordu kumandanı Ali Funt Paşa. 4 - Birinci Umumi Müfettiş İbrahim Ta-
li Bey. 5 - Müşavir askerî Mirliya Kadri Paşa. 6 - Mardin valisi Talât Bey. 7 -
Nüfus Müdürü Umumi Akif Bey. 8 - Maliye Müfettişi Nihat Bey. 9 - Umumi
Müfettişlik Kalemi mahsus müdürü Haşim Cevdet Bey. 10 - Mardin mektupçusu
Eşref Bey. 11 - Mardin Belediye Reisi doktor Yahya Bey. 12 - Mardin nüfus
müdürü. 13 - Mevki Kumandanı Osman Bey. 14 - Muhabirimiz Münaim Bey. 15 -
Vilâyet Jandarma kumandanı Refik Bey.

Erkânı harbiye umumiye reisi Fevzi Paşa Hazretlerinin Şark vilâyetinde bir teftiş seyahati icra ettikleri malûmdur. Paşa Hazretlerinin Mardinde iken erkânı hükümetle bir arada çekirip muhabiri mahsus tarafından gönderilen resimlerini neşir ediyoruz.

M. Bethlen

Macar başvekili
yarın geliyorMuhterem misafirimiz
parlak surette kar-
şılancakMacar başvekilli Kont
BethlenMacar başvekili kont Bethlen
yarın trenle sehrimize gelecektir.Tren saat 10,40ta Sirkeci ista-
syona muvasalât edecektir. Mac-
car başvekil için, hararetili bir
istikbal yapılacaktır. Kont Beth-
len Cumhuriyet bayramı şen-
liklerinde bulunmak ve ricali-
mize temas için aynı akşam An-
karaya hareket edecektir.

Müddet bitti

Rusya ile ticaret
mukavelesiMüddeti bittiğinden aza-
mî tarifenin tatbikine
başlandıRus Sovyet hükümetile 927
senesinde aktolunan ticaret ve
seyrisefain mukavelesi müdde-
ti bitmiş ve dünden itibaren bu
memleket müvaredatına karşı
azamî tarifenin tatbikine başlan-
mıştır.Muahede müddetinin bitme-
si üzerine Rus eşyasından güm-
rükletme in ziyade mazharı mü-
saade devlet muamalesi kaldır-
ılmış olduğundan bu müsaade-
nin istilzam ettiği tenzilâtan
yeni muahedenin aktine kadar
istifade edemeyecektir.Moskovada müzakere edil-
mekte olan yeni muahede ikmal
edilmek üzeredir.M. Venizelosun pazar gü-
nü gelmesi şüphelidirTicaret muahedesini bitirilirse M. Veni-
zelos pazar akşamı hareket edecektirAksi takdirde seyahati iki üç gün gecikecektir
Yunan sefirine talimat gönderildi

Atina, 23 (Apo) - Ankarada ki Yunan sefiri M. Polihronyadis, Tevfik Rüşti Beyle vuku bulan son mülakatı hakkında Hariciye nezaretine uzun bir telgraf göndermiştir. Yunan sefiri bu telgrafında, mülakatın son derece samimi cereyan ettiğini, Tevfik Rüşti Beyin müzakeratın pek yakında biteceği hakkında teminat verdiği bildirmiş ve Türkiyenin son gümrük teklifatı hakkında talimat istemiştir.

Yunan sefirinin bu telgrafı üzerine bugün M. Venizelosun riyasetinde, Hariciye, Maliye ve Ziraat nazırları fevkalâde bir surette toplanarak Türk teklifatını tetkik ve Yunan sefirine telgrafla talimat göndereceklerdir. Ticaret muahedesini müzakeratı cumartesiye kadar bitereceği hakkında M. Venizelosun, o gün Ankaraya hareket edeceğini, aksi takdirde seyahatini bir iki gün tehir edilecektir. Bu sebebi mebnidir ki, Yunan hariciye nezareti, M. Venizelosun hangi gün Atinadan hareket edeceğini henüz Ankara Yunan sefirine bildirmemiştir.

Atina, 23 (Apo) - Rusyadan avdet eden Sovyet sefiri, Yunan Hariciye nazırını ziyaret e-

M. Venizelosun Ankara seyahatini
refakat edecek olan sefirimiz
Enis B.

derek Şarkı Karipte sulh ve selâmetin bir zamanı olan Türk-Yunan mukarenetinin husulünde; dolay, hükümeti matbuasını memnuniyeti bildirmiştir. Türk sefiri Enis Bey, M. Venizelosle beraber Ankaraya gideceğini söylemiştir.

Futbol federasyonu reisi Muvaffak B.
misafirleri selâmlarkenAris Yunan takımı dün
öğleyin trenle geldiMisafirler Sirkeci sporcular tarafın-
dan hararetili tezahüratla karşılandıŞampiyon Fenerbahçe takımımızdan temiz,
nezih ve teknik bir oyun bekliyoruz

"Aris" Yunan takımı dün öğleyin konvansiyonel trenle Şehrimize geldi ve bugüne kadar hiç bir takıma nasip olmıyan büyük tezahüratla istikbal edildi. İstasyon ve civarını binlerce kişi doldurmuş, kalabalık iğne atılsa yere düşmeyecek kesif bir şekil almıştı. Tren istasyonuna alışılar arasında girdi. Kompartiman pencerelerinde "Aris" oyuncularının beşuş çehreleri görülmüyor ve candan alkışlanıyorlardı. Gazete fotoğraflarının büyük bir faaliyette resim çıkarmak için vagon, direk üstüne tırmanmak gibi akla gelmeyecek şeylere tevessül ettikleri fark ediliyordu. Nihayet tren durdu. Halk yekdiğerini âdeta çığır gibi oyuncuların kompartimanına hücum etti. Yunan takımı oyuncuları üzerleri sarı işaretli siyah bere ve el-

Aris sporcularının Bristol
otelinde çektiğimiz resmî

(Devamı 6 ncı sahifede)

Sultan Hamit I

Tahsin Paşanın Hatıratı.

No: 74

(Tercüme ve ıktibas hakkı mahfuzdur.)

Osman Bey Padişahın gözünden nasıl düştü..?

Kilercibaşı eskiden Padişaha intisap etmişti. Kendisinin gözden düşmesi ortalığı altüst etti

Kilercibaşı Osman Bey cülustan evvel Sultan Hamide intisap etmiş bendegandan idi. Bir aralık hayli teveccüh ve ikbal mazhar olmuş iken ikinci kilerci Hüseyin Bey birden parlıyarak kendisi gözden düştüğü için bundan mütevellit iğbirar ile bir sui kast tertibine dahil olması muhtemel görüldü. Osman Bey zevk ve rahatını sever, gürültülü işlerden muhteriz bir zat olmak itibarile, vevle iadei teveccüh için de olsa, sergüzeştçüyan hareketlerde bulunmayacağı cümlelerin malûmu idi. Ancak "muhbiri sadık", maruzatı hırkai saadet alayına müteallik, Hünkârın bu husustaki vehmi de malûm olduğundan zatı şahane mumaileyhi isticvaba İzzet Paşa ile benî memur etti. Osman Bey o aralık hasta bulunuyordu. Buna rağmen evine haber göndererek kendisini saraya celb ettik. Osman Bey gibi Hünkârın hizmetine vakfî hayat etmiş eski bir emektarı isticvab sandalyesine oturtmak ve velinimetine karşı sui kast töhmetile zan altında bulundurup ona göre sual sormak çok acı bir şeydi. Osman Beyin öyle bir sui kasttan hattâ haberdar bile olmadığında şüphem yoktu. Böyle bir emektarı isticvab mahiyetinde bir sorgu ile meyas ve müteessir etmek onun ahvali sıhhiyesini birdenbire fenalaştırabilirdi; esasen hasta yatığından kalkıp gelmiş idi, güçlüğüle tenefüs ediyordu. İş hüsnü idare olunmazsa nağihani bir teessürle ölmesi ihtimali de vardı. Binaenaleyh isticvab için değil de mahza bir mesele hakkında malûmatına müracaat için sara-

Tahsin Paşanın gençliği

bu tedbire tevessül etmeden evvel Osman Beyi hanesine iade etmiştik. Öyle zannederim ki Osman Bey nasıl büyük bir felâket uçuğunun kenarına gelmiş olduğunu ve mühim bir isticvab maksadile saraya çağrıldığını hissetmemişti. Biz bu noktaya azami derece dikkat etmiştik. Konyadan gelen herifin ihbaratı yalan ve kendisinin filhakika ahlâksız olduğu sabit olmakla beraber Sultan Hamit her ihtimale karşı müteyakkız bulunmuş olmak için hırkai saadet alayının icrasından bir gün evvel Şakir Paşanın Topkapı sarayına gidip geceyi orada geçirmesini ve takyüt tedabirinin takviye olunmasını emretti; öyle de yapıldı.

Konya vilayeti gerek Mevlevî Çelebisi Efendinin merkezi ikameti olmak ve gerek Reşat Efendi dairesi mensubinden bir çokları o vilâyet dahilinde mukim bulunmak hasebile oradan gelecek bu nevi haberlere dikkat ve ehemmiyeti mahsusa atfolunurdu. Reşat Efendinin Mevlevî tarikatine mensup olması dolayısıyla Konyadaki Çelebi Efendinin ve bilûnum Mevlevîlerin tarassut altında tutulduklarını evvelce yazmıştım.

Konyada oturup ta saraya hoş görünmek isteyenler bu fırsattan aleleker istifade edegelmişlerdir. Bir ramazan günü idi, Konya valisinden şifreli bir telgraf aldık:

Bu telgrafta Konya Mevlevî dergâhı aşçı başının İstanbulla hareket ettiği yazılıyordu. Buna hayretler ettim. Bir vilâyetin umur ve mesalihini temsilet bahsinde en yüksek memur olan valinin bir aşçı başının seyahati meselesini şifreli telgrafla saraya bildirmesi ve bu adli haberle telgraf tellerini meşgul etmesi hayret ve istigraptan başka ne suretle karşılanabilir? Ancak şurasını ilâve etmeliyim ki bu vali vaktile dairesi kitabette bulunmuş, buradan terfi ve taltif suretile Konya valiliğine irtika etmişti.

(Bitmedi)

Mefruh kibrit şirketi

Mülga kibrit şirketi heyeti umumiyesi dün sabah toplanmış ve hükümetle aktölan "imtiyazdan feragat", mukavelesini, ittifakla tastik etmiştir. Heyeti umumiyeye eski şirket feshine karar verilmiş ve tasfiye memurları tayin olun-

HARİCİ HABERLER..

Mısırda hükümetin dediği oldu
Kanunu esasî değiştirdi, intihabat kanunu başkalaştı
Netice: Hükümetin istediği gibi...

Fakat...

Hükümetin buna hakkı yok..

Dün gelen bir telgraf haberi nazarı dikkati Mısırda olup biten şeylere celbediyor. Aşağıya dercettiğimiz bu telgraftan anlaşılıyor ki Kanunu Esasî de yapılan tadilat ile yeni yapılan intihabat kanunu artık kiral Fuat tarafından imzalanmıştır.

Mısırın siyasi hayatında şu son bir sene zarfında olup biten şeyler hayli süratle çevrilen bir sinema şeridine benzedi. Birbirini takip eden bu hadiseler arasında belli başlı bir takım veka-yi var ki hatırdan çıkmıyor.

Mahmut Pş. Mahmut hükümeti parlamentoyu dağıttı, Kanunu Esasîyi tatil etti. Fakat İngiltere - Mısır muahedesi projesi üzerinde Londra hükümetiyle memleket namına konuşmak zamanı gelince milletnin reyine müracaat zarureti hisâl oldu. Yapılan intihabat millî Vafd fırkası lehine büyük bir ekseriyetle neticelenmesi üzerine Nahas Pş. hükümeti iş başına geldi. Vafd hükümeti Kanunu Esasînin bir daha tehlikeye düşmesi için bir karar hazırladı.

İsmail Sıtkı Pş.

Kanunu esasîye yapılacak tecavüzler ağır cezalarla tecziye edilmek istendi. Fakat Kanunu Esasîye tecavüz kimler tarafından olacaktı..?

Saltanat ve onun nazırları tarafından mı? Her ne hal ise kiral, parlamentonun kabulü olsa bile böyle bir kanunu tastik etmeyeceğini küşat nutkunda ki sarahate rağmen - söyledi. Müşkil bir mevkiide kalan Nahas Pş. hükümeti istifa etti.

Bunu müteakip Mısırda bir çok karışıklık oldu. Kırılın parlamentoda hiç bir ekseriyete istinat etmeden Sıtkı Pş. yı başvekal'e getirmesi üzerine milicilerin asabiyeti arttı ve Nümayişler kanlı vak'alarla neticelendi. Sıtkı Pş. kabinesinin ilk işi meclisi tatil ettirmek sonra da Kanunu Esasîyi tadil için yeni bir lâyiha yapmak, intihabat kanununu değiştirmek oldu. Artık Kanunu Esasî olsun intihabat kanunu olsun şimdiki hükümetin arzusuna muvafık bir şekilde konuyor demektir. Kırılın imzaladığı bu kanunlarla nüfuz ve salâhiyet parlamentonun elinden büsbütün alınarak hükûmete geçiyor demektir. Yeni ta dilât bilhassa meb'usan ve âyan adedini azaltmak esasına göre yapılıcağı. Henüz bu hususta tafsilât gelmemiş ise de evvelce sızan malûmat gösteriyordu ki âyan azası 100 kişiden ibaret olacaktır ve bunun da 60 kişisi hükümet ve hükûmdar tarafından tayin edilecektir. Bu suretle âyan meclisinin ekseriyeti ne taraftan olacağını söylemeğe hacet yoktur.

Fakat millî emellere karşı ortaya konmak istenen yeni nizam ne kadar devam edecek?

Ecnebi matbuatı

Alman başvekilinin vaziyeti

Almanya'da Brüning kabinesi millet meclisinde itimat reyini aldı. Alman sol cenah müfritlerinin kazanmış olduğu muvaffakiyet gözönüne getirilince Brüning kabinesinin itimat reyini alması bu mütedil zümrelere istinat eden hükümet için büyük bir muvaffakiyet teşkil etmiştir. Avrupa matbuatı bununla çok meşgul oluyor.

"Temps" gazetesi Alman başvekilinin Brüning'in muvaffakiyetine tahsis ettiği başmakalesinde ezcümle diyor ki:

"Bu şerait dahilinde Brüning kabinesinin selâmetini temin eden yegâne fırka sosyaldemokrat fırkası olmuştur. Bu fırka sosyalistleri iş başından uzaklaştırmak için hiç bir şeyi ihmal etmeyen bir başvekil tutmak hususunda kendi mesleğinden, izzeti nefsinde mühim fedakârlıklar etmek mecburiyetinde kalmıştır. Mütedillere ve muhafazakârlara gelince öyle görünüyor ki bunlar da bilhassa reisi cumhur Hindenburg'un şahsî nüfuzuna tabi olmuşlardır. Reisi cumhur Brüning tertibi hükümeti tasavvur etmiş, meclisin feshini ve yeni intihabatı intaç eden siyaset onun tarafından teşvik edilmiştir. Onun için bu sefer de kendi tertip ettirdiği ve bilhassa kendi maksatlarını terviç eden bir kabineyi tutmak için bir ekseriyet teşkil hususunda şahsen kendisinin tavassut etmesi şahsî nüfuz ve itibarı için elzemdir. Bu ekseriyet — 82 rey — en nikbinlerin bile ümit etmediklerinden fazladır. Fakat bundan sonra başvekil Brüning için yolun serbest olduğuna ve başvekilin tam bir emniyetle hükümeti idare edeceğine hükümet hata olur. Hakikate Almanya hükümeti bir kaç haftalık bir sükûn devresi elde etmiş demektir."

Osmanlı borçları

etrafında

İngilterenin malî bir gazetesi olan "Exchange Telegraph" ta okunduğuna göre Türk hükümeti Fransa ticaret nazırı M. Flan den'in Türkiye'ye gelmesi vesilesile Osmanlı borçları meselesi etrafında bir itilâf husulü için kendisinin istizaçta bulunmak tasavvurundadır.

Diğer taraftan hamillerin mu rahhasları 22 teşrinievvelde içtimaa davet edilen hey'eti umumiyeye iştirak edeceklerdir.

Dünyanın umumiye meclisi mu rahhaslarını teşrinievvel nihayetinde Ankaraya gitmeleri beklenmektedir.

Belçika hududunda

BRÜKSEL, 22 A.A. —

Le Soir gazetesi müdafai milliye nezaretinin Namur müstahkem mevkiinin bazı tabyalarının asrîleştirilmesi için 1931 senesi bütçesine 30 milyon tahsisat konulmasını istiyeceğini yazmaktadır.

Almanya'daki infilâk

BERLİN, 22 A.A. — Alsdorf felâketinde telef olanların miktarını 231 kişiye balığ olmakta bulunduğunu teevvüt ediyor.

İngiliz-Mısır müzakeratı ne olacaktır?

Unutmamak ki hükümetin Kanunu Esasîyi tadile hakkı yoktur. Bu Mısırda yeniden gailâyan uyandırıcaktır.

KAHİRE, 22 A.A. — Kural Fuat, yeni Kanunu Esasî ile intihabat kanununu bugün imzalamıştır. Her iki kanun yarm sahalı birlikte negredilecektir.

Meb'usan ve âyan meclisleride aynı zamanda feshedilecek ve yeni intihabat listeleri hazırlanmaz yeni intihabata başlanılacaktır.

Yahudiler..

İngiltereye karşı galayanda..

NEVYORK, 22 A.A. — Lâakal 2 milyon Yahudi bulunan Nevyork ile Amerikanın diğer bütün şehirlerinde Yahudiler bir çok içtimalar akteemışler bir çok içtimalar akteemışler-hükümetinin Filistin hakkındaki siyasi neşriyatının Yahudi mahafilinde büyük bir heyecan tevhit etmiş olduğundan bahsetmişlerdir.

Verdikleri karar

KUDÜS, 23 A.A. — Yahudi millî meclisinin dün 8 saat süren bir içtima neticesinde, teşkil edilecek teşri meclise Yahudilerin iştirak etmemeye mütefik karar verdiklerini hükûmete bildirmişlerdir.

Brezilya ihtilâli ve Amerika

VAŞİNGTON, 22 A.A. — Brezilya hükümetinin M. Hoover'e müracaatı üzerine Brezilyaya sevkedilmekte olan bir takım esliha ve mühimmata ambargo vaz edilmiştir. Bundan sonrası için bu kabil sevkıyat icrası haricieve nezaretinden hususî müsaade istihsaline mütevakıftır.

Amerika bahriyesi tarafından sipariş edilmiş olup 200000 dolar kıymetinde bulunan 12 yeni tayyare Brezilya hükümetine satılmıştır.

Hitleri tehdit..!

BERLİN, 23 A.A. — Prusya dahiliye nazırı M. Waetig, istifa etmiştir. Yerine, Almanya sabık dahiliye nazırı M. Severing tayin edilmiştir.

Gazeteler, bu tayin keyfiyetinin Prusya kabinesi tarafından sağ ve sol cenahlardaki müfritlere karşı cümhuriyetçilerin mevkiini kuvvetlendirmek hususunda gösterdikleri arzuya delâlet ettiği yazmaktadır.

M. Severing, Francfort'ta söylediği bir nutukta demiştir ki:

"Hitler taraftarları tecavüzlerine ve şiddetli hareketlerine yakın zamanda nihayet vermiyecek olurlar sa maddi kuvvetin yalnız kendi taraflarında olmadığını kendilerine göstereceğiz. Biz, bütün devletlerle iyi münasabette bulunmağa mecburuz. Binaenaleyh, sulha muhip ve taraftar olmalıyız. Biz iyi kalpli ve kuvvetli birer Alman olmak istediğimiz nisbette bütün dünyanın da vatandaşları olmak istiyoruz.

BERLİN, 23 A.A. — Alsdorf maden kuyusunda vuku bulan kaza neticesinde 257 kişi ölmüş, 50 kişi yaralanmış 23 kişi de ortadan kaybolmuştur.

M. Venizelosun İstikbal hazırlığı

Ankara, 23 (Telefonla) — Haricieve kalemi mahsus müdiri Kemal Aziz Bey M. Venizelosu istikbal hazırlığında bulunmak üzere İstanbul hareket etmiştir.

İzmirde üzüm ve incise tışları

İZMİR, 23 A.A. — Bugün 17 kuruştan 45 kuruşa kadar 1755 çuval üzüm ve 7 kuruştan 40 kuruşa kadar 819 çuval incir satılmıştır.

Japonyalı misafirler

Türk-Japon ticaret cemiyeti umumî müdürü M. F. Yamada ile umumî kâtibî M. Hasegava, şehrimize gelmiştir.

Bu zevat şehrine bugün saat 17 buçukta Pera palâs salonlarında bir resmi kabul yapılabılır. Ticaret ve matbuat erkânı davetli bulunmaktadır.

Son Haberler

Devlet bankası teşkil bir gün meselesidir

Merkez bankası devlet iktisadiyatında mühim vazifeler ifa edecektir

Maliye vekâleti, bankanın meşgul olacağı işler hakkında pek mühim bir tamim hazırlamıştır

ANKARA, 23 (Telefonla) — Maliye vekâleti pek yakın bir zamanda teşkilî mukarrer olan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının faaliyet ve vazifeleri hakkında mühim bir tamim hazırlamıştır. Elde ettiğimiz bu tamimin esaslı noktalarını bildiriyorum:

"Türkiyede banknot ihracı imtiyazını münhasıran haiz olmak üzere, memlekette imal ve malî inkişafa yardım gayesile ihdası 1715 No. 11 kanunla Meclisî âlide kabul olunan Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasının teşkilî artık bir gün meselesidir. Bankanın başlıca vazifeleri şunlardır:

İskonto fiyatını tesbit, para piyasasının tedavülünü tanzim, hazine muamelelerini ifa ve bankaların tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

Bu istikrara matuf olarak intihaz edilecek olan ihzarî tedbirler şunlardır.

1 — Banka devlet tarafından ihraç edilmiş olan 158 küsur milyon liralık evrakı nakdiyeyi uhdesine alacak ve hükümet bir evrakı nakdiyeye karşılık olarak bankaya şimdiden 500 bin altın lira ile 116 küsur milyon franklık beynelmîl kıymetler yatacağıdır.

2 — Bankanın teessüsünü takip eden üç ay zarfında devlet teşkilâtına dair bilcümle devair ve müessesata ait meşkûk veya külçe altınlar bankaya satılacaktır.

3 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

4 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

5 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

6 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

7 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

8 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

9 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

10 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

11 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

12 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

13 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

14 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

15 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

16 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

17 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

18 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

19 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

20 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

21 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

22 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

23 — Bankanın tevdi edeceği senetleri mükerrer iskonto etmek; ve Türk parasının iktisadi hayat ve faaliyetinde çok feyizli hamleler verecek olan müstakbel istikrarını hükümetle beraber hazırlamaktır.

Mübadillerin bankalardaki mevduatı ne olacak

Mevduat

Mübadillerin banka para altın mevduatı

Osmanlı bankası her altına mukabil 22,90 drahmi vermek istiyor

Son mübadele itilâfnamesi hücbince gerek Türkiye, gerek Yunanistan eviyem bankalarda mevcut mevduatı eshabına ayarında edemeye mecburdular. Yunanistanda 923 tarihinde neşih edilen bir kanun bankalaramev olan altınlar mukabilinde bankaların beher altın için 22,90 drahmi vermeleri ve altınları bu miktar üzerinden emvuyet sandığına devretmeleri mecburiyetini vazetmiştir.

Alâkadar mevduat eshabı muhtelit mübadele komisyonu heyeti mürahasasına müvacaatla şikâyet etmişlerdir.

Müracaat edenlerden birisi Şevket B. Zade Molla İbrahim Efen damadı Keşan Ziraat Bankası veznedarı Haydar Beydir.

Haydar Beyin Selânik Bankasında 1040, Osmanlı Bankasında da 927 altın mevduatı vardır.

Muhtelit mübadele komisyonu Türk hey'eti mürahasasını muhtelik şikâyetleri hüsnü teahhüt etmiş ve dosyaları mevkî mevaleye koymuştur.

Hey'eti mürahasasınun Selânik Bankası nezdinde yaptığı teahhüt hüsnü suretle neticelenmekte, banka bir Türk altını mukabil bir Türk lirası verilmesi esasını kabul etmektedir.

Osmanlı Bankası ise bir altın mukabil 22,90 drahmi vermekte ısrar etmektedir. Hey'eti mürahasasınun bu ısrarına Yunan hey'eti mürahasasınun nezdinde teşebbüsatta bulunulmaktadır.

Vilâyette

Muhtarlar

Yeni intihabat için yeni talimatname hazırlanıyor

Zabıtai belediyede tasfiye yapılacak mı?

Malûmdur ki, muhtarlar, yeni intihabat hey'etleri, intihabatı tahakkukındaki talimatname eskiden beri uygulanmamaktadır.

Bunun zamanımıza göre talimatname gelmektedir. İstihbatname göre bu ciheti Vilâyet makamı nazarı itibara alınmış ve hususta yeni bir talimatname hazırlanmaya başlamıştır. Talimatname yeni intihabata nazir ikmal olunacaktır.

Tasfiye mi var?

Polise ihhak edilen zabıtai belediyeye memurlarından yüzüncü fazlasının çıkarılacağı bir tasfiye yazmıştır.

Bu hususta alâkadar makam memurların tasfiyesinde meselenin aklı böyle değildir.

Polise ihhak olunan zabıtai belediyeye memurların da kanunî olarak ihhak edilmiştir.

Bu itibarla bunların sicillâtı tahakkukta, dosyalarda tetkikat ve tasfiyeye hazırlanmaktadır.

Polis müdürünün teftişatı

Polis müdürü Ali Rıza Bey; Boğaziçi cihetlerinde polis merkezlerini teftiş etmiştir. Teftiş gece yarısı başlamış, sabaha kadar devam etmiş. Polis müdürü vazifesini başlamak üzere bazı memurların isimlerini almıştır.

Hâmit B. Ankaraya gitti

Belediye reis muavini Hâmit Bey belediyeye ait bazı işleri, memurların barmen cedvelini takip etmesi üzere Ankaraya gitmiştir. Bir hafta kadar kalacaktır.

Mahkemelerde

Kaza mı?

Garson Aleksandr nasıl vuruldu?

Sazende Neşet Ef. nin şahadeti

Çamlıca'da bir gece yarısı gazinoyu açtırmak istediğinden dolayı muhalefete kalkışan garson Aleksandr vurup öldürdüğü iddiasıyla Ağırceza verilen Behiç Beyin dün muhakemesine devam edildi.

Şahit olarak celbedilen sazende Neşet Ef. dinlendi:

— Hanende Ata B., ben, hanende Meliha Hanım ve diğer bir hanende Çamlıca'da bir bahçeye gittik. Ben orada sarhoş olmuştum. Uyanıp kendime geldiğim zaman Aleksandrın vurulduğunu işittim. Bana bunu Meliha haber verdi. Neşet Ef. nin mazbut ifadesi okundu. Orada da aynen böyle söylüyordu.

Diğer şahit otomobil şoförü Bürhan Ef. ehîç D. ve arkadaşları Kadıköyünde Papasın bahçesine otomobile götürdüğünü, oradan Taşdelen suyu membama çıktıklarını, sonra Çamlıca'da oturup içmeğe başladıklarını, Behiç Beyin, tabancasını çıkarıp havaya bir el silâh attığını, bu esnada: "Ne yapıyorsunuz Behiç B.?", diye elini tutmak istediklerini, Behiç Beyin "Ben havaya atıyorum. Siz ne?", dediğini, fakat ikinci bir silâh patladığını ve bu esnada Aleksandrın yere yuvarlandığını, aralarında evvelce kavga filân geçmediğini, Aleksandrın Behiç Bey arasında 20 adım mesafe olduğunu, söyledi ve daha bazı ifadatta bulundu. Muhakeme, gelmiyen şahitlerden Nâzmi Beyle Meliha Hanımın celbi için başka güne bırakıldı.

Şevket B. in evrakı tıbbî adlıde

Bundan bir kaç ay evvel, Ankara caddesinde Kanlı bir vak'a olmuş. Şevket B. isminde biri, Akşam muharrirliğinden Va. Nu. Beye ateş etmiş, fakat Va. Nu. Beyin çekilmesi üzerine çıkan kurşun, mumai-leyhin yanında bulunan Akşam gazetesi idare kâtiplerinden Şevket Beye isabet etmişti. Şevket B. uzun müddet hastanede yattı ve bir ayığı kesildi. Dün işte bu Şevket Beyi yaralayan Remzi Pş. Zade Şevket Beyin Ağır cezada mahkemesine başlandı. Birinciceza mahkemesi bu davaya bakmağı salâhiyet harici görmüştü. Maznun Şevket B. jandarma refakatinde salona getirilerek istivap edildi.

Şevket B. bir namus meslesini temizlemek için Va. Nu. Beye ateş ettiğini, fakat kurşunun feci bir tesadüf neticesi Şevket B. ye isabet ettiğini söyledi. Heyeti hâkime Şevket Beyin ruhi bir marazla malûl olduğuna dair Mazhar Osman Beyin raporları ile dava evrakının tıbbî adliye sevkine, bu suretle Şevket Beyin hakikaten ruhi marazla malûl olup olmadığını tesbiti için muhakemeyi talik etti.

Fatmayı öldüren Hulûsi Ef. nin muhakemesi

Fatma isminde Şişlide oturan bir kadını öldürdüğü için Ağır ceza mahkemesince 15 sene hapis cezasına mahkûm edilmiş Pangaltı Polis merkezi memurlarından Hulûsi Ef. hakkında karar temyizce nakzedilmiştir. Dün Hulûsi Ef. ağırceza mahkemesi huzuru na çıkarıldı. Ankız ilâmı okundu. Bu ilâmda Hulûsi Ef. nin müdafaası nazarı dikkate alınmış olduğu zikrediliyordu.

Müddeiumumî Cemil B. maznunun ilk ifadesi ile sonra verdiği ifade arasında pek büyük tenakuzlar olduğunu kaydederek filin kasten vuku bulduğunu, işte kaza eseri ve ya dikkatsizlik bulunmadığını söyleyerek mahkemenin verdiği hükmün muvafık olduğu noktasında ısrar etti.

Şevket B. in evrakı tıbbî adlıde

Bundan bir kaç ay evvel, Ankara caddesinde Kanlı bir vak'a olmuş. Şevket B. isminde biri, Akşam muharrirliğinden Va. Nu. Beye ateş etmiş, fakat Va. Nu. Beyin çekilmesi üzerine çıkan kurşun, mumai-leyhin yanında bulunan Akşam gazetesi idare kâtiplerinden Şevket Beye isabet etmişti. Şevket B. uzun müddet hastanede yattı ve bir ayığı kesildi. Dün işte bu Şevket Beyi yaralayan Remzi Pş. Zade Şevket Beyin Ağır cezada mahkemesine başlandı. Birinciceza mahkemesi bu davaya bakmağı salâhiyet harici görmüştü. Maznun Şevket B. jandarma refakatinde salona getirilerek istivap edildi.

Şevket B. bir namus meslesini temizlemek için Va. Nu. Beye ateş ettiğini, fakat kurşunun feci bir tesadüf neticesi Şevket B. ye isabet ettiğini söyledi. Heyeti hâkime Şevket Beyin ruhi bir marazla malûl olduğuna dair Mazhar Osman Beyin raporları ile dava evrakının tıbbî adliye sevkine, bu suretle Şevket Beyin hakikaten ruhi marazla malûl olup olmadığını tesbiti için muhakemeyi talik etti.

Fatmayı öldüren Hulûsi Ef. nin muhakemesi

Fatma isminde Şişlide oturan bir kadını öldürdüğü için Ağır ceza mahkemesince 15 sene hapis cezasına mahkûm edilmiş Pangaltı Polis merkezi memurlarından Hulûsi Ef. hakkında karar temyizce nakzedilmiştir. Dün Hulûsi Ef. ağırceza mahkemesi huzuru na çıkarıldı. Ankız ilâmı okundu. Bu ilâmda Hulûsi Ef. nin müdafaası nazarı dikkate alınmış olduğu zikrediliyordu.

Müddeiumumî Cemil B. maznunun ilk ifadesi ile sonra verdiği ifade arasında pek büyük tenakuzlar olduğunu kaydederek filin kasten vuku bulduğunu, işte kaza eseri ve ya dikkatsizlik bulunmadığını söyleyerek mahkemenin verdiği hükmün muvafık olduğu noktasında ısrar etti.

Rihtımlardır

Komisyoncuların raporu vekâlete gönderildi

Rihtımsız yerlerden ücret alınmaması isteniyor

Komisyoncular birliği idare hey'eti dün toplanarak Rihtım şirketi aleyhinde bir rapor hazır lamış ve Nafia vekâletine göndermiştir. Raporda, şirketin şartnamesine muhalif olarak rihtımsız yerlerde de tüccardan almakta olduğu rihtım ücreti hakkında mevcut vesaike istinaden izahat verilmekte ve bunların men olunması Vekâletten rica edilmiştir. Şirket için sarif bir ithamname teşkil eden raporda mevzu bahis olan şikâyetler 4 maddededir. Bunlara nazaran, rihtımla hiç alakası olmayarak deniz tarikle çıkarılan mallardan, rihtımda muamele görmiyen ihracat eşyasından ve gümrük idaresine ait ambarlardan çıkarılan emtiadan haksız olarak rihtım ücreti almaktadır. Bundan başka şirketin şartnamesinde, rihtım olan yerlerde bir ton eşyadan 3 frank ücret alınacağı tasrih edilmiş iken şirketin rihtım ücreti gayri kanunî olarak 165 kuruşa iblâğ ettiği de raporda zikredilmektedir.

Birlik hükümetin müdahalesi le yakında bu meselenin halledilmesini beklemektedir.

Sarayburnu fidanlığı kaldı

Vilâyet Sarayburnu parkında bir fidanlık yapmağa karar vermiş ve burada bazı kısımlar ayırmıştır.

Fakat müze idaresi burada Bizans imparatorlarının kabirlerini olduğu ileri sürmüş ve hafriyat yaptırılacağından bahsederek fidanlık yapılmasına mâni olmuştur. Bu mesele henüz halledilmemiştir.

Vilâyet hafriyatı intizaren, fidanlık yapılmasını tehir etmiş tir.

Belediyenin fidanlık için başka bir mahal araması da muhtemeldir.

Mahkûm vekilleri müdafaaları yaptılar. Neticede mahkeme kararını vererek eski hükümde ısrar edildiğini tebliğ etti.

Halis ve Ziya B. lerin muhakemesi

Hapisane müdürü Halis ve Tevfikhaneye müdürü Ziya' Beylerin dün muhakemelerine Ağır cezada devam edildi. Dünkü celsede hapisanedeki istiklâl mahkemesi mahkûmlarından Rüştü ve Vahit şahit sıfatında dinle nildiler. Rüştü, hapisanede yolsuzluklar cereyan ettiğinden bahsetti. Diğer şahitlerden Burhan ve Osman hiç bir şeyden malûmatları olmadığını söylediler. Şahitlerden biri gelmemişti. Bunun celbi için muhakeme haftaya perşembeye talik edildi.

Meşhur manıtaç Sabri

Manıtaçlık suretile bir çok saffidilleri dolandıran beş on sâbıkının hemen hemen ele başı olan Arap Sabri, müteaddit cürümlerinden dolayı zabıta cezasına mahkûm edilmiş. Sabri nihayet polis ikinci şube üçüncü kısım memurları tarafından yakalanmış ve hakkında tanzim olunmuş tahkikat evrakile birlikte Adliye verilmiştir.

Hakem mahkemelerinde dünkü davalar

Nikola Çorbacıoğlu ve Mm. Zafiri Nikolau, Efrosini taraflarından hükümetimiz aleyhine açılan tanzimat davalarına dün Muhtelit Türk-Yunan mahkemesinde bakılmış, 27 Teşrinisa- niye bırakılmıştır. Jorj Karayanopolus ve Jan Burtanos taraflarından şark şimentiferleri vakti vagon kumpanyası aleyhine açılan davalara da dün aynı mahkemede bakılmış, mürafaca- rı yapılmak üzere bunlar da aynı güne talik olunmuştur.

Poliste

Mürettep mi

Fener yolundaki soygun teşebbüsü faileri

Zabıtaya şüpheli görülen bir kaç nokta

Kızıltoprakta Tahsin Paşa köşkünde meçhul bir takım eşhas tarafından yapılmak istenilen haydutluk vak'ası hakkında polis ikinci şube müdüriyeti ehemmiyetle tahkikata devam etmektedir.

Bu tahkikatın daha ilk hatvelerinde, haydutluğun, Yeşilköy deki Madam Keresteciyanın köşküne yapılan baskın gibi mürettep olduğu kanaati tekemmül etmiştir.

Koca bir köşkü müsellâhan soymağa karar veren 6 kişinin iki bekiyi bağladıktan sonra buların başında biri bile kalmadan hepsinin köşke dağılmasını, bilâhare güya bir korucunun gelişinden korkarak altısının birden sırta kadem basmasını tammen müsteb'at görülmekte ve şimdilik polise hüviyetleri tesbit edilmiş iki üç kişinin bu haydutluğu tertip ettikleri, fakat her ne sebeptense bu işten vazgeçerek, hâdiseyi meçhul eşhasa atfettikleri anlaşılmaktadır.

Polis müdürlüğü tahkikati iki güne kadar intaç edecek ve haydutluğu yapmağa kalkışan hakiki eşhası Adliye teslim edecektir.

Bu ne cür'et

Arnavutköylü İsmail Hakkı; Tophane helâlarında aptes bozan Adnan isminde bir gencin birdenbire boğazına atılmış, parçasını zorla alırken yakalanmıştır.

Karı - Koca

Geçimsizliğinin sonu böyle oldu

Dün saat 11 raddelerinde Kasım pasada Çatmalı mezarlıkta ikamet eden ve Şişhane yokuşu da Millet gazinosu da garson buluna Sabri namında bir zevcesi Hayriye Hanım kiskançlık saikile yaralamıştır.

Bu hususta yaptığımız tahkikata göre gazinocu Ahmet Hamdi Efendinin ke rimesi bulunan Hayriye Hanım ile Sabri üç sene evvel ta Karı ve Sabri nişimsi ve kızı ka- çırarak suretile tevhül etmiştir. Ken diderinin halen bir buçuk yaşında bir çocukları vardır. Fakat ilk günler geçtikten sonra karı koca arasında kavgaş bir gün bile geçmez olmuş tur.

Söylendiğine göre Sabri ailesinin iâşesinin düşünmediği gibi başka kadınlarla düşüp kalktığı cihetle her gün bu yüzden karı koca kavga ediyorlardı. Kocasının her vakit Hayriye Hanımı dövüdüğü söylenmektedir. Fazla olarak Sabrinin de Mehlika namında bir de dostu olduğu söylenmektedir.

Bundan bir hafta evvel Hayriye Hanım zevcinin amcası olan ve Üsküdar'da ikamet eden Recep Efendi namında birinin evine gitmiş koca da evvelki gün zevcesini almak üzere Üsküdar'a gidince orada Hayriye Hanıma diyor ki: "Ben bir yerden mektup aldım. Senin bir dostun varmış Seni eve götürürüm eşyalarını iade ederim". Hayriye Hanım bu teklifi razı olmuş ve karı koca İstanbul'a geçmişler ve bir otomobil ile eve gelmişlerdir. Hayriye Hanım çocuğunu Recep Efendinin evinde bırakmıştır. Her ikisi de eve girer girmez kendilerinin ikamet ettiği odanın kapısını da Sabri Efendi sürmelemiş ve kadınıla ağır kavgasına başlamıştır. Müteakir zevcesine hücum ettiği zaman derhada bulunanlar şu sözleri işittimşilerdi. Hayriye Hanım bana dokunma çocuğuna acı diye bağırıyor. Fakat Sabri buna ehemmiyet vermemiş tir. Nihayet zorlanarak kapı açılmış ve kadın odada baygın bir halde bulunmuştur. Hayriye Hanım arkâ kalçasından ve iki yerinden bıçak la ağır suretle yaralanmıştır. Carih derhal derdest edilerek tahkikat icra edilmiştir. Mecruh Hayriye Hanım da Haseki hastanesine kaldırılmıştır.

Tekrar söylendiğine göre Hayriye Hanım bundan bir ay mukaddem mahkemeye müracaat ederek boşanma teklifinde bulunmuş ve nihayet mahkemede barıştırılmıştır.

İhracat

Ofis faaliyete başladı

İhracat işleri tanzim edilecek

Faaliyete geçmek üzere bütün hazırlıklarını bitirmiş olan İhracat ofisi müdürü M. Cemal B. Ticaret müdüriyetlerine dün bir tamim göndererek işe başlamıştır.

Bu tamimde deniliyor ki: "Son zamanlarda memleketin iktisadi ve mali ahvalini tetkik eden mütahassısların ihracat meselesi hakkında serdettikleri mütealeat hükümetçe ihracatın tensikine atfolanun ehemmiyeti teyit etmiştir.

Beynelmilel piyasalarda buharan hüküm sürdüğü şu sıralarda mallarımıza müşteri bulmak ve memleketimizin normal ihracatını inkişaf ettirmek hususunda memleketin bütün teşkilâtının hem ahenk olarak müzaheret etmesi vatanî bir vazife teşkil eder.

İhracatın vaziyeti hazırasını müşkilât hissedildiğini ve bu bapta ne gibi tedbirler düşünül- düğünü veya teşebbüs edildiğini Ticaret odalarından sorduk.

Ancak bunlar mevzii mahiyette olduğundan Türkiye'nin ihtiva ettiği eşyası iktisadî mmtakaların ihracat meselesinde ki vaziyetlerinin ve ihtiyaçlarının tenvirini mmtaka ticaret müdüriyetlerinden beklemek mecburiyetindeyiz.

Mmtakanız dahilinde yetişen veya o tarık ile ihracat olunan ihracat maddelerinden her biri hakkında bir normal seneler için, diğeri 1930 senesine mahsus olmak üzere her maddenin istihsal, istok, ihracat vaziyetini ve hangi maddeler üzerinde ihracat hususunda ne gibi müşkilât his'olunduğu ve bu uğurda acil ve amelî ne gibi tedbirler almak lâzım geldiği bildirilmiştir.

Ofis müdüriyeti, şimdikiye kadar alınan tedbirlerden ne netice alındığını sormuş ve şimdikiye kadar ihracat işleri hakkında geçmiş muhaberat suretlerini, her hafta İktisat vekâletine gönderilmekte olan ihracat vaziyetini gösterir erkam ve malûmatın da mmtaka müdüriyetinin hazırlayacağı rapora ilâvesini istemiştir.

Ofis Türkiye ticareti haricisine ait bütün malûmatı toplamaya çalışacaktır.

Ofise bildirilecek müteale ve kararları tesbit etmek üzere Ticaret odasında 3 kişilik bir müşavere hey'eti toplanacaktır.

İhracat mallarının evsaf ve şeraitini tetkik için "tahlilâtı ticariye tecrübe ve taharriyat" lâboratuvarı açılacaktır.

Borsada vaziyet

Son bir hafta zarfında Borsaya kambiyo arzı artmıştır. Günde vasatı olarak borsaya 80,000 İsterlin gelmektedir. Fakat ihtalât da artmakta olduğundan bu kambiyo ların takriben 65,000 i piyasaya hasredilmekte ve mütebakisi konsorsiyom tarafından alınarak ihtiyat evrakı naktiye mukabilinde Osmanlı Bankasına yatırılmaktadır.

Dün İngiliz lirası 1030 dan altın 912 den, İstikrazı dahil 99 dan, dünyunu muvahhade 108den muamele görmüştür.

Sergiler komisyonu

Ticaret odasındaki sergiler komisyonu faaliyetine devam ediyor. Komisyon İstanbulda beynelmilel bir sergi açılması karar vermiştir. Azadan bir zat bu serginin ne suretle yapılması lâzımgeldiğini tetkik edecektir.

Sergi heyeti hayvan sahiplerine mükâfatları tevzi ediyor

Hayvan sergisi dün akşam kapandı

Birinciliği ve ikinciliği kazanan hayvanlara mükâfatlar tevzi edildi

İki gün evvel Dolmabahçe'deki eski İstablâmire de açılan dördüncü hayvan sergisi, üç gün açık kaldıktan sonra dün akşam kapatılmıştır. Geçen sergilere nazaran bu seneki sergi halk tarafından en çok ziyaret edilen, en çok rağbet gören sergi olmuştur.

Dün saat 14 te Vali muavini Fazıl B. de bulunduğu halde jüri hey'eti tarafından, sergide derece kazanan hayvanların sahiplerine mükâfat tevzi olunmuştur.

Bu sene verilen mükâfatın miktarı beş bin liradır. Mükâfat kazanan en güzel hayvan sahipleri şunlardır:

Hamza Ef. nin Arafatı birinci gelmiş ve sahibi 150 lira mükâfat kazanmıştır. Hüseyin Ef. nin kusragı da birinci gelecek sahibi yüz lira almıştır. Halil Haşim B. in atı ikinci olmuş ve sahibine elli lira verilmiştir.

Diğer hayvanlar Sait Ef. nin erkek merkebi kazanmış ve sahibine elli lira verilmiştir. Aziz Ef. nin Kırmın ineği birinci gelmiş ve sahibine 60 lira verilmiş tir.

Hüsnü B. in kıvrırcık koyunu birinci gelmiş sahibine 60, ikincisi gelen koyunun sahibi Sait B. 40 lira almışlardır.

Koçlardan: Sait Ef. nin kıvrırcığı birinci gelmiştir.

Bu seneki sergide, geçen senelere nisbeten, muhtelif hayvan ırklarının islah edilmiş bir nümuneleri görülmüyordu.

Komiser muavini cebren eve girmiş mi?

Polis 2 inci şube 1 inci kısım memurları; komiser muavini Se lim efendi hakkında tahkikata başlamışlardır.

Momiser muavini Selim efendi din anlatığına göre hâdiseye şu suretle olmuştur. "Selim efendi; kendi malı bulunan kumkapıdaki eve gitmiş, kaptıyı evdeki kiracılardan biri açmış, 25 lira alacağı bulunan diğer kiracıyı beklemek üzere bir iskemleye oturmuş, borçlu kadm gelmiş, muavin 25 lira kirayı istemiş, kadm "Sen bu eve nasıl girdin, burada ne işin var!" demiş, bağırmasına çağırılmaya başlamış.

Bu aralık geçen polis devriyeleri gürültüyü merak ederek hâdiseyi sormuşlar, kadm Selim efendinin cebren eve girdiğini ve kendisini dövüldüğü söylemiş, memurlar Selim efendiyi merkeze getirmişler, merkez de tabancası alınmış ve polis müdüriyetine sevk edilmiş. Tahkikat devam etmektedir.

Siyamlı prens

Siyam prenslerinden olup Avrupada bir seyahat eden ve bir kaç gündünberi şehrimizde bulunan prens Aditya Abhokara ile refikası dün İstanbul muhtelif yerlerini gezmişlerdir. Prens bugünkü Fenerbahçe - Aris maçını seyredecektir. Prens ile refikası pazartesi günü şehrimizi terkedeceklerdir.

Manifaturacılar müstahdemini cemiyeti intihabı

Manifatura ve tuhafiyecilerle müstahdemini cemiyetinin bugün saat 10 dan 12 ye kadar C. H. F. smm Beyoğlu kaza merkezi dahilindeki cemiyet merkezinde hey'eti idare intihabı yapılacaktır.

Sergide birincilliği kazanan at

Hüsnü B. in kıvrırcık koyunu birinci gelmiş sahibine 60, ikincisi gelen koyunun sahibi Sait B. 40 lira almışlardır.

Koçlardan: Sait Ef. nin kıvrırcığı birinci gelmiştir.

Bu seneki sergide, geçen senelere nisbeten, muhtelif hayvan ırklarının islah edilmiş bir nümuneleri görülmüyordu.

İntihabat esnasında hâdiseye çıkaranlar

Şehir meclisi intihabatı esnasında bir çok çirkin hâdiseler olmuş zabıta o zamandanberi tahkikata başlamıştır.

Bu tahkikatın neticesi olarak ilki kişi tevkif edilmiş, ve Suat Bey namında bir zat ta Adliyeye verilmiştir.

Suat Beyin maznun olduğu cürüm, intihap esnasında Serbest Fırka lehine propaganda yaparken bazı tahrikâmiz sözler söylemiştir.

7 inci istintak hâkimliği, Suat Beyi 1000 lira kefaletle tahliye etmiştir. Bu bin lirayı Suat Beyle birlikte intihap yerlerinde dolaşan serbestçilerden Fazıl Bey temin etmiştir.

Müddeiumumilik evrakı tetkik etmektedir.

Memurlar ve siyaset

Memurların Halk fırkasından alâkalarının kesilmesi hakkındaki fırka kâtibi umumiliğinin tamini henüz fırka vilâyet merkezine tebliğ olunmamıştır. Bugünlerde tebliğine intizar edilmektedir.

Türk tababeti aklıye cemiyeti kongresi

Türk tababeti Aklıye ve Asabiye cemiyeti 1930 senesi kongresini 31 teşrinievvel cuma günü saat 2 de Bakırköyde Emrazı Aklıye ve Asabiye hastanesinde aktecektir.

Mevzular: Mazhar Osman B. senelik icmal, İhsan Sükrü ve Ahmet Sükrü Beyler; dimağda eviye afetleri, Konos Bey; letarjisiz ansefalit epidimik, İsmail Ziya Bey; tababeti adliye de paranoia, Fahrettin Kerim Bey; intiharların sirayetindeki ruhi amiller, Fahri Celâl Bey; bir katil vak'asının tahlihi, Cevat Zekâi Bey; çocukta ruhi ve asabi tagayyürler.

Fikir, Mizah, Edebiyat, San'at

Milliyet

Asrın umdesi "Milliyet" tir.

24 TEŞRİNİEVVEL 1930
IDAREHANE — Ankara caddesi
No: 100 Telgraf adresi: Milliyet, İstanbul.Telefon numaraları:
İstanbul 3911, 3912, 3913

ABONE ÜCRETLERİ

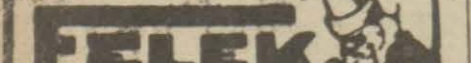
G	Türkiye için Haric için
3 aylık	400 kuruş 800 kuruş
6 aylık	750 " 1400 "
12 aylık	1400 " 2700 "

Gelen evrak geri verilmmez

Müddet geçen nüshalar 10 kuruş tutar. Gazete ve matbaaya ait işler için müdüriyete müraaat edilir. Gazetemiz ilanların mes'uliyetini kabul etmez.

Bugünkü hava

Dün en çok hararet 22 en az 14 derece idi. Bugün ruzgâr muhtemil esecek hava buludu olacaktır.

Daver Bey Ağabegimize...

Ustadım!

Atınaya gidip gelinceye kadar hak kmda lbalz buyurduğunuz iltifatlarımla şükranından açığım... Tesadüfî alet olduğumuzu iyi bir hareketin "hezimet", namile terzil edilmesi uğruna defa marifetini sayını hayret ederim. Fakat, istadım siz ki, "hezimet", ikerken iyi, heplimden iyi tatmış, daha üç ay evvel Galatasaray takımını Türk muhtaliti ismi altında beş lekese mağlubiyete uğratan meşhur seyehatın başında bulunmuş ve geldikten sonra heametini mezayısından, mağlubiyetinin tadından, faydasından ve bizim ilerlemeye için mağlub olmamız lüzumundan bahsedilen uzun uzun makalât yazmış bir zatsınız..

Bize gelince, biz biçareler millî bir temas zaruretinde düşünerek elimizde ki bir kaç istidatî hiç birimizin yardım görmeyen hazırlayıp Atınaya götürüren ve götürürken, 25 sene evvel tesis buyurduğunuz klübümüzün şimdiki başında bulunanlar filî münânatına rağmen Atına stadına beş defa Türk bayrağı çekiren, Balkanlarda sırat koşullarla 5000 metrede Bulgar, Yugoslav ve Romenleri geçerek yalnız o stadın sahibi olup memleketlerinde ve kendi halkı huzurunda koşan Yunanlı atletlerin biçak sırtı arkasından kalan, hele kâffilenin umumî manzarası itibarile seçilî milletimizle hümetler toplamağa, kazara muvafak olan âcizleriz.. Bizim, "Hezimet", payesine varmamız mümkün müdür, insaf edin!

Ustad! Huda âlim kaç gündür iltifatlarınıza cevap vermek için çirpiniyordum, fakat dünkü yazışmamızın artık cevap vermeyi size karşı hür metzilik telâki etti.

"Hezimet", rütbesine namüştahak olduğumuzu atletizm noktasında zatiâlnizle münakaşayı pek isterdim, ne çareki bu için teknik dili zatiâlnizle pek çetrefilî geleceğine eminim. Haya unuzda değil müsabaka, hattâ vapura yetişmek için bile 10 metre koşmamış olduğunuzu muhtemem göbeğiniz şahîdi âdildir. Atletizmin diğer şubeleri olan atlama ve atmaya gelince, habesleşmek bir çok yerlerde atlatıldığı gibi defat ile bir çoklarına atladığımız ve her fırsatın istifade ederek daima hattâ salvo ile atıldığını da bilir ve teslim ederim. Lâkin, istadım, bunlar atletizm değildir ki, sizimle o mevzu da görüşelim.

Hürmetle arzettiğim şu nazîr satırların hoş görülmesini daverliğinizden beklerim efendim.

FELEK

Politika

Haftalık icmal

Yeni intihap edilen Alman meclisi, nihayet geçen pazartesi ilk içtimamı akdetti. İlk içtimadan bugüne kadar tebellür eden vaziyet şudur ki, Brüning hükümetinin mukadderatı hakkındaki enişelere mahal yok imiş. Gerçi hükümeti bu defa ki intihabatta kazandırları kahir muzafferiyetle herkesi tetiş eden Hitler'in Millî Sosyalist ismini taşıyan Fasistleri ilk içtimaa istihakleri hayli korkunç olmuştur. Firka azası, teşriî masuniyetten istifade ederek ilk içtimada taşradagiyilmesi memnu olan hâki üniformalarile girmişlerdir. Fakat bir de fa Millet Meclisinin Rutin işleri başlar başlamaz, intihabat mücadelesindenberi bu fırkanın etrafını bürüyün esrarengiz hava dağılmıştır. Onlar da diğer me'uslar gibi reis intihabına iştirak etmişler ve söz söyleyen çıkardıkları gurultu, komünistlerden fazla değildi. Yalnız verdikleri bazı takrirlerle nazarı dikkati celbetmeğe çalışmışlardır. Bu takrirlere göre, Hitler'in fırkası, 1914 senesindenberi Almanya'da yerleşen eceleberlerin ve bütün Musevilerin mallarını müsadere ve Alman milletine mal etmeğe taraftarlardır. Daha buna venzer bir takım takrirler daha vermişlerdir ki, bunların kabiliyeti tatiikiyesi göyle dursun, kabul edilmesine imkân olmadığımız kendileri de biliyorlar.

Fakat her şeye rağmen hükümetin mevkinî muhafaza edecek i anlaşıyor. Hükümet fırkaları muhaliflerin kuvvet ölçüsünde, hükümetin yüz kadar ek seriyeti olduğu görülüyor. Hükümetin itimat reyini aldıktan sonra meclisi Kanunuevvel kdar tatil etmesi beklenmektedir. Filhakika şimdiki Alman meclisi çok tehlikeli bir teşekküldür. Ve hükümet selâmetle iş görmek isterse, bunun politika dedikodusundan azade olmak istemesi pek tabiidir.

Fakat Alman meclisinin zannedildiğinden daha mutedil olduğu anlaşılacakla beraber, Fransada Alman intihabatının doğurduğu endişe devam etmektedir. Bazı gazeteler, bu en dişeyi Almanyanın Fransaya karşı harp ilan edebilecek bir vaziyette bulunduğunu söyleyecek kadar ileri götürmektedirler. Temps gibi daha mutedil gazeteler efkârı teskin etmektedir. Fakat Almanya'ya ki vaziyet Fransız efkârını harbi umimdenberi her zamandan ziyade iğgal etmektedir. Alman Başvekil Brüning'in yeni meclis listesi irat ettiği nutuk ta Fransız efkârını teskin için kâfi gelmemişir. Brüning, sarîh suretle Almanyanın Young planını değiştirmeye veya tamirat ediyatında mallı moratoryum ilan etmeğe niyeti olmadığını söylemekte beraber, Almanyanın iktisadî vaziyetinin pek fena olduğunu ve esasen cihan iktisadiyatının da günden güne daha ziyade fenalaşmakta bulunduğunu söylemiştir. Bazı

Fransız gazeteleri Alman Başvekilinin iktisadî vaziyetin fenalığına işaret etmesini sui niyete affetmektedirler.

Alman intihabatının ve Almanyadaki bugünkü had vaziyetin akisleri Sosyalist Radikal fırkasının senelik içtimamda da hissedilmektedir. Sosyalist Radikaller, tahdidî teslimat için teklif edilen projeyi reddetmişler ve yerine Müsyü Poincaré'nin bile mübalâğalı bulacağı bir proje kabul etmişlerdir. Sosyalist radikallerin tahdidî teslimat hakkındaki bu kararları Almanyadaki vaziyete affetmek lâzımdır.

Diğer taraftan Sosyalist radikallerin diğer sol cenah fırkalarile koalisyon yapmaları hakkındaki karar Fransız hükümetinin şekli nü itün değiştirebilir. Malumdur ki radikal sosyalistler, şimdye kadar hükümete diğer fırkalarla koalisyon halinde girmeğe muvafakat etmiyorlardı. Bunun için de en kuvvetli fırka olmasına rağmen, hükümet sağ ve vasat fırkaların koalisyonu ile ve Tardieu tarafından teşkil edililiyordu. Şimdi radikal sosyalistler hükümete girmeğe karar verdiklerine göre, bir radikal sosyalist ve sosyalist fırkaları koalisyonu karşısında Tardieu vaziyetini muhafaza edememelidir. Böyle bir sol cenah fırkası itihadı üzerine, şimdiki sağ fırkalarla beraber yürülen sol vasatında sol tarafa itihak edecek şüphesiz telâki ediliyor. Sosyalist radikallerin son kararları üzerine ansızın Fransız dahilpolitikasının manzarası değişti.

Geçen pazartesi günü Mısır Meclisinin tatil müddeti hitam bulmuştu. Meclisin ne gibi âva milâtında tatil edildiği hatırladık. Kanunu esasıye karşı hareket edecek devlet adamları aleyhinde yapılacak takibat hakkındaki kanun lâihyası kral tarafından kabul edilmiyince Vekt fırkasının hükümeti istifa etmişti. Hükümetin istifası fırsatı addeden kral Fuat, derhal İsmail Stkr Paşanın riyasetinde kendi amaliye hizmet edecek bir hükümet teşkil etmiş ve Vekt fırkasının kuvveti eline aldığı günden meclis tekrarı toplamak fırsatı vermemişti kararlaşmıştır. Çünkü şimdiki intihabat kanununu tadil ederek kendi amaliye hizmet edecek bir hükümet gibi bir de meclis teşkiline karar vermiştir. Öyle anlaşılıyor ki bunu temin etmek için intihabat kanununda şu tadilat yapılacaktır. Bir defa me'usların dedi azaltılacak. Sonra âyan meclisi takviye edilecek. İntihabat hakkı takyit edilecek yani okumak yazmak vergi mükellefiyeti gibi bir takım kayıtlara tâbi olacak ve sonra da iki dereceli olacak.

Kral Fuat, bu tedbirlerle Vekt fırkasının kuvvetini kıracağı

gını ve intihap edilecek meclisin kendi emeline hizmet edecek zannetmektedir. Filhakika Vekt fırkasının kuvveti membaı Mısır fellâhdır. Fellâh intihap hakkından mahrum edilirse, Vekt fırkası da siyaseten zayıflamış olur. Fakat ne kadar da zayıflasa Vekt Mısırda vaziyete o derece hâkimdir, kiralın maksadını elde edebileceğine ihtimal vermek güçtür. Fuat, kendi maksadına hâdim bir hükümet teşkil etti. İntihabata kanununu değiştirerek, kendi maksadına hâdim bir meclis teşkil etme, meseleyi hal letmiş olmaz. Çünkü milletin te mayülâtından uzak bir hükümet ne derece âciz ise, aynı sakatlığı ibras eden bir meclis te âciz olmak lâzımdır. F. itün bunlar beceriksiz politikacıların a-cemi siyaset oyunlarıdır.

Fakat haftanın en mühim meselesi, İngilterenin Filistinde takip etmeğe karar verdiği siyasettir.

Öyle görünüyorki, İngilizler, Filistindeki musevi yurdu meselesinin çıkmaz bir iş olduğunu anlamışlardır.

Bu yurt, musevilerle, harbi umimide İngiltereye karşı yaptıkları yardıma mukabil olmak üzere, Balfourun nesrettiği beyanname ile vadedilmişti. Fakat o zamandanberi, Filistin nüfusunun kahir bir ekseriyeti Arap olması dolayısıyla yurt tesisi için sarfedilen emekler heba olmuş ve Arap unsuru aleyhine ve musevi muhacirleri lehine alınan tedbirler bir netice vermemiştir. Nihayet geçen yaz, bu siyasetin çıkar bir yolu olmadığını kanlı hâdiseler ile tavazzuh etmiştir. İngilterede geçen agustostanberi musevi yurdu siyaseti aleyhine bir cereyan baş göstermişti. Bu cereyan, geçenlerde Cemiyeti Akvaman manda komisyonunda Filistin siyasetini tenkit yollu söylenen sözler ile büsbütün kuvvet bulmuş ve İngiliz hükümeti vaziyeti idame ettiremeyeceğini anlamıştır. Geçen gün nesredilen beyanname, İngilterenin vaziyetin icabına boyun eğdiğini göstermektedir. Beyannamenin metnini henüz okumadık. Fakat anlaşılıyor ki, Filistin, diğer manda altındaki memleketlerden farklı bir idareye tâbi olmayacaktır.

Yani, bundan böyle memleket musevi ekalliyyetinin nam ve menfatına idare edilmeyecektir. İngilterenin Filistin hakkındaki bu karar, museviler arasında heyecan uyandırmıştır. Siyonist teşkilâtı reisi doktor Weisman istifa ettiği gibi, Amerikada protesto mitingleri aktedilmiştir.

Musevi yurdu fikri, bu sütunlarda her vesile ile izah ettiğimiz gibi, ölü doğmuş bir çocuğa benziyordu.

İstikbalin terişinasını bu meseleyi tetkik ederken, bunun inkişaf edememesinin amillerini araştırılmakta ziyade, belki böyle bir fikrin nasıl olup ta akla gelebildiğine hayret edecektir.

Ahmet Şükrü

Tiyatro hayatı

Deli

Yalnız şairaneliğe kazanan piyesleri adapte veya tercüme etmek, ondaki asıl zevk unsurunu feda etmek demektir

Tiyatro tarihinin en yüksek iki şahıskağış ıgal eden "Shakespeare", ile "Molière", in hem müellif, hem de oyuncu olması, son zamanlarda bazı Fransız oyuncularında eser yazmak, bazı piyes muharrirlerinde de yazarlıklar eserleri bizat oynamak hevesini uyandırmıştır.

"Sacha Guitri", «Louis Vernevil», «Maurice Rostan», bu kabildendir. Evvelki geçendenberi "Deli", adlı sayı tasyonu Darübedayı şahnesinde seydirdimeğe başlanan "Pêcheurs d'hommes", yani «Gölge Avcuları» piyesinin muharriri "Jean Sarment", da bunlar arasındadır.

Üslubu zarif ve şairane olan "Jean Sarment" bu sayede Fransada haylice rağbet ve iltifat görmüştür. Fakat üslup güzelliği maalesef mevzu gibi her dile nakli kabil sabit bir kıymeti değildir. Başka bir de çevirilen eserinde en evvel uçup giden üslubun cazibesidir. Meğer ki çeviren kalem her iki dille pek kuvvetli ve kendi dilinde eserinin asıl sahibine muadil olabilsin. Çevirme (tercüme) yerine evirme (adaptasyon) yapılırsa bu noktanın ehemmiyeti bir kat daha artar.

Mesela Ahmet Vefik Paşa merhumun "Molière" den yaptığı adaptasyonları, üzerinden bunca sene geçtiği halde bile kuvvetini muhafaza ediyor. Neden? Çünkü Vefik Paşa o eserleri cidden hazmederek âdetâ yene baştan telif ederse, kendine has bir üslup ve kudretle yerleştirebilmiştir. "Zor nikâh" taki hâkimlere bakınız: hiç yabancı kokusu var mı? Tamamile bu memleketin tipleri olarak evrimleşmiş mi?

İşte ancak bu türlü adaptasyonlar cidden tiyatromuzda faydalı olur, yazanlarda ilerde kendi başına telif istidatını nemalandırır.

Darübedayı in teessüsünden sonra âdet hükmünü olan isim değiştirmeden ibaret adaptasyonculuk ise sadece gözyuvaçılıkta başka bir şey değildir. Hatta bir aralık bu türlü adaptasyonlar tercümeden bile daha kolay olmuştur. Çünkü tercümede hiç olmazsa asıl sadakat borcu vardır. Bu adaptasyonlarda ise güç görünen parçaları tercüme edilmeye veriyosa ve adı da "adaptasyon tebeddülleri" konuyor.

İşte bunun içindir ki adaptasyon sistemi umulan semereleri veremeyecek çürütüldü, gitti; gene tercüme demek ihtiyacı görüldü.

Fakat ister adaptasyon, ister tercüme olsun bir eseri dilimize çevirenin daima uçuşu olan üslup kuvvetinden başka bir kuvvet aramak zavurdur. Zira aslında lisan ve üslup kuvvetinin ayne muhafaza etmek muhal derecesinde müşkül olur.

"Jean Sarment" dan şimdiki kadar tercüme yapılmamasına belki bu mülâhaza da yer tutmuştur. Genç bir mektepli tarafından yapılan "Deli" adaptasyonu bu mülâhazanın versiz olmadığına şahit sayılabılır.

Filhakika "Deli", de yalnız sahne düşüncesinden doğan ve o da ekseriyâ namatam kalan bazı "Coup de théâtre", lar ile üslup cazibesinden başka ne vardır? Güya esere mevzu olan marazı hal, yani ağır bir teessür altında hafızanın ziyarı pek te fennî arazularile tayvif edilmiş değildir. Seven ve sevilmeyen, içi sairlik duygularıyla dolu bir gencin, sevdiğinden mukabele görmediği için ha fızasını kaybetmesi tasavvuru şairanedir. Hatta meşhur "Leylâ ve Mecnun", mektbesinde bile böyle bir vak'a vardır. Fakat arada hiç olmazsa Mecnun aşk yüzünden hayalinde güzelliğ timsali haline koyduğu Leylâ

Caka

Tiyatrodan çıktuktan sonra Kazanova'na gitmemi tavsiye etmişlerdi. Bu hari işletenler Rustu. Dediler ki:

Hakiki Rus asilzadelerini görmek istersen oraya git. Kapıcı Prenstir, garsonlar içinde Çarın yaverleri var, vestiyerde müteakat bir general oturur.

Gittim. Solumdaki masada hafiften sarhoş genç bir Amerikalı kadın vardı. Her yeni gelen bir bardak şampanya ikram ediyor ve bir yudumda içmesi için zorluyordu. Masasında dokuz boş şampanya şişesi vardı.

Bana da ikram etti. Biraz sonra ahbab olduk. On ikiye on kала bana: "My dear", dedi. On ikiye on gece aynı bardaktan şampanya içtik. Yarında gönül dertlerini anlattı:

Orkestranın önünde duran garson yok mu?.. O beni bedbaht ediyor.

Garsona baktım. İri yarı, sıkkın ve temiz giyinmiş, asil baktışlı bir gençti.

simı tanıyamaz. Halbuki "Sarment",ın "deli", si başka şeyleri ve şahısları hatırlamıyor da sevdiğini tanıyor!..

Diğer taraftan gelen kız sahidin delikanlının evvelâ sevdiği kız mıdır, yoksa ağabeyisinin bir aralık iddia ettiği gibi teselli için getirilmiş ona benzeyen başka bir kız mıdır? Bu nokta seyircilerde en küçük bir şüphe de bırakılmayacak derecede vuzuh ile gösterilmemiştir.

Gene bunun gibi valide ile ihtiyar paşanın maziye ait hatıralarını gösteren iki küçük sahne yama gibi kalmıştır. Acaba bunlar mücerret bir aralık sahnesi midir, yoksa çocukta ki şiddetli inhimakın ırsî membaını göstermek için mi düşünülmiştir? Bunuza da örtülü ve belirsiz kalmaktadır.

Fikrimizce zahmet ihtiyar edip, göz nuru döktü tercüme ve ya adapte yapan gençlerimiz, en evvel eser intihabına çok ehemmiyet vermeliyizdir. Pek çok ve mütevevvi eserlerle meşbu olan garbi ve vasatî Avrupa muharrirleri arasında mücerret mimum taziyet hevesile garabetler kadar düşenler çoktur. Biz o sayısız eserlerden en cazip ve güzidelerini seçerek tiyatromuza daha faydalı olmuş oluruz. Yalnız şairaneliğe muvafıklyet kazanmış olan piyesleri adapte veya tercüme etmek, ondaki asıl zevk unsurunu evvelde ve bilerek feda etmek demektir.

"Deli", nin temsili çok kuvvetli idi. Bir defa dekor ve sahne tertibatı pek güzeldi. Tek sahneden ibaret olan dekor, en güzel ziya tertibatı ile paril paril parlıyordu. Yağmur sesleri çok tabii olmuştur.

Sonra müessesiler cidden çok çalışmışlardı. Neyyire Neyyir Hanım anne, Bedia Hanım genç kız rollerini pek iyi oynadılar. Talât Bey enfes bir deli rolü yaptı. Eger Ertuğrul Muhsin Bey in sesini ve söyleyişini o kadar ayrı ayrıma kopye etmekten de kendini kurtarırsa Talât B. yarımkî sahnemizin en mühim ve kıymetli unsurlarından biri olabilir. Hüseyin Kemal Bey ağabey rolünü kusursuz başa çıkardı. Paşa rolünde bir seneden ziyade hasretini çektiğimiz Küçük Kemal Beyi yeniden sahnede görmeğe sevindik. Tiyatromuzun en kuvvetli ve kıymetli unsurlarından biri olan bu müstait sanatkarın sıhhatini yeniden bulmuş ve sahnede görmüş olduğuna görmek sevini oyunun bazı kurlarını ertecek kadar kuvvetli oldu.

I. Neemi

— Danilo'yu beğendiniz mi?
— Danilo da kimdir?
— Garsona taktığım isim. Şöhane bir genç değil mi?
— Evet.
— Bir haftadır ona kur yapıyorum, amma nafile.
— Bu garson kimdir?
— Rus Çarının istabî âmirî müdürü... İsmi Boris'miş.

Tekrar baktım. Arada sırada yan gözle Amerikalı kadına bakmak lütfunda bulunuyordum. Amerikalı kadının ismi Ketti idi. Bittabi kocasından boşanmıştı, Pariste dulluğun keyfini sürüyordu.

— Danilo çok hoşuma gidiyor... Ona da söyledim.
— Ne cevap verdi.
— Ben ancak satın alırdım dedim.
— Alaydınız.
— Ne değeri olduğunu soradım.
— Cevap?
— Bana siz kıymet biçin! dedi.

— Güç...
— Acaba ne yapayım?
— Yapacak şey çok, basit, çıkça bir fiat söyleyin.
— Durun.
Kitti Boris'i çağırdı:

— Boris geçen gün konuşduğum şeyi biliyorusun. Şampanyaya hesabı değeriniz nedir?
— 250 Madam.
Kitti hesap etti:
— 200 franktan 250 şişe 50,000 frank eder. Pahalı.
— Siz bilirsiniz.
— Düşüneyim.

Nim aydınlıkta Rusların meşhur romanı: "Siyah gözlerin" söylüyorlardı.

Ketti bir hafta sonra bana telefon etti. Klaviç'te kokteyl içmeğe davet ediyordu. Salonu girdim.

— Danilo — Boris ne oldu?
— Oldu.
— 50,000 mi?
— Evet.

Fazla bir söz söylemedi. Başka şeylerden bahsetti. Kitti Pariste çıkan bir Amerikan gazetesi tesini açtı. Birdenberi ürperdi: — Olur şey değil!.. Şayarı hayret!.. Okuyun.

Nöy'de bir Fransız — Rus hastanesi yapılacaktır. İane cezbile nesrediliyordu. Başta Ketti vardı:

M. Ketti Rashvyn 50,000 frank — Ben metelik bile yollamadım.

Telefonu açtı, iane toptan cemiyetten sordu. Şu cevabı aldı:

— Evet Madam, parayı dünün sizin namınıza binbaş Boris Çernof getirip yattırdı, Lütfunuzu minnettariyoruz.

Ketti telefona kapadı, hayretle yüzüne baktı... Dedim ki: — Şaşma Ketti, bazı Rus müteccilerin böyle asil cakalar vardır.

Moris Dökobra

(Milliyet'in edebî romanı!)

Beş hasta var!

Etem İzzet

Müellifin ilk sözleri

Gece.
Karanlığın en çok koyulduğu bir gece.
Boğazın geceleri.
İstirap ve neşeye soluk vermeden içine sindirip götüren geceler.
Yine bu geceleden biri idi. O. Öteki ve. Ben. Hep beraber Mısırların korusuna çıktık.

O zaman beş yaşında idim. Birisi: — Ablam.
Öbürü:
— Ağabeyim.

Ben, böyle söylüyordum. Birisi komşunun çocuğu. Öbürü komşu-

gibi kaypak, onun gibi kıvrak, onun gibi ele sertti. Siyah, bir bakışta kalp leri birbirine bağlayıp arkasında sürüyen güzel gözleri vardı. Şakrak, bir bakışta bütün gözleri kendisine çekerek ve tabiatın bütün işvesini yine kendisinde bulup esirlerine serpen bir vücudu vardı. Yüzünde bu fırca- nın rengi, saçlarında bu rengin beraberliği,esinde bu beraberliğin bütün ahengi canlanırdı.

On yedi yaşındaki kız bu idi. Ve... Bütün Emirânın:
— En güzel kız...
Dediği Belkiys o idi.

sini dinliyor, kahkahalarını dinliyor; o ahenk, o gülüş, o söyleyiş, o anlattığı içindedir ki çıldırıp sesleri kıslıncıya, boğazları kuruyuncuya kadar dem çekiyorlardı!

Bu dem arzun son çocuğunun kulağında da yine yer yüzünün en çıldırıcı nefesından daha çıldırıcı olacak, kalp ve ruhun derinliğine daha yakın kalacaktır. Keman susacak, Tambur duracak, ney ses vermeyecek; fakat, bülbül durmadan, dinlenmeden ötecek, şakıyacaktır!

Cahit... O da yirmiyi geçmemişti. Uzun boylu, kumral, erkek yapılı, çok ince, çok içli; maviş gözlerinde daima derin mânalar taşıyan ve.. Her şeyden üstün Belkiysin sevgisini bulan bir gençti. Belkiyse tapınıyordu. Belkiysin bir iç çekişini kendisinin son nefesi biliyordu. Onun için yaşadığını zannediyordu.

— Yeryüzünde yalnız o vardır...
Diyordu! Birbirlerini böyle seviyorlardı. Aşkkların çoğunluğuna ö. nünde böyle sel olup akıyorlardı. Benden hiç sakınmıyorlardı. Bana

ledikleri tek şey:
— Çocuk...
Tu. Benim de kendim için bildiğim tek şey o idi:
— Çocuk!
Çok zamanlar, onu görmediği zamanlar, Cahit:
— Yavruçüğüm...
Der, yazdığı mektubu elimle sıkıştırır:
— Haydi bunu usulcağık ablana götür... Bekliyorum. Kimse görmesin, eline ver. E mi?
Diye beni koştururdu. Ve.. Ben usyal usyal koşardım. Belkiyste:
— Ooh... Benim tonum. Geldin mi?
Diyerek çenemi okşar, yanağımı öper, ana, babasından gizlediği mektubu hemen avucumun içinden çıkarır, alır. Sonra, en çok:
— Anne ben bu gece toyzemdiyim...
Der, annesine seslenir, bize giderceğini haber verir, sahidin de gelir. Amma bir saat filan oturur, sonra:

çıkaym değil mi?..
Diye kalkar, beraber evden çıkar. Fakat, mektebin önünde Cahitle buluşup doğru koruya giderler, beni de götürürlerdi. Orada gece yarılama kadar oturur, konuşur, sevirir, bazan ağlaşır, bazan da gülsürlerdi. Çok zamanlar ben de kucaklarında uyu kalırdım.

Bütün bunları şimdi hayal meyal seçebiliyorum. Göterdiğüm mektupların mânasını, gördüğüm sahnelerin ifadesini, neden bensiz gidemediklerini şimdi şimdiki muhakeme edebiliyorum. En son gece, beraber çıktığımızı söyledim, her iki gülmüde, hep ağlaştırdık! Büyük bir fıstık ağacının dibine oturduk. Yanlarındaki ağaçlar onları karanlıktan bile saklıyor. Baş başa verdiler. Yanaklarını yanaklarına yasladılar. Durmaksızın ağladılar. Sarıldılar ağladılar, ayıldılar ağladılar. Ağlıyorlar döndüler, ağlıyarak evlerine girdiler, ağlıyarak beni eve bıraktılar!

Niçin ağlıyorlardı?..
Bundaki sırrı da yirmi beş sene

bugün bu roman! Roman da değil, onun yazıları. Belkisin yirmi beş sene sonra elimle sıkıştırdığı bir deste kağıttaki satırlar.

Ben onlara bir tek kelime ilâve etmemdim, bir tek cümlesine bile dokunmadım.

Çıldırın kadın' ben yazdım. O ailenin müdafası idi.

Yaklaşık kitap Faziletin müdafası oldu.

İstirap çocuğu alın terine müdafaa hakkını verdi.

Aşk Güneği Bütün bir milleti müdafaa etti.

Fakat, bu sadece Belkisin romanı. O yazıyor, o söylüyor, o haykırıyor: — Beş hasta var!..

Birinci kısım

Roman

Akşam...
Boğaz, hüznü bir karartı içinde sislerle boğulup yavaş ya

tileri de çekildi ve... Deniz koyulaştı.

Cahit kürekte, ben dümende. Şadan yanımda. Etrafımızda da ha bir çok sandallar var. Güllüşüyor, konuşuyor, kahkahalarını mızla denizi çmlatıyor.

Bu kadar neşeli olduğum zaman hiç hatırlamıyorum. Etrafımızdakiler de yadrgadılar, kalgaliba sık sık bize bakıyorlar, gözlerini bizden ayırıyorlar.

Bir ara, Ekrem bağırdı: — Cahit, "Bebek", e kadar yarırsın var mısrın?..
Onun mektep arkadaşı. Benim de mahallelim. Cahidin de cevap vereceğini beklemeden:

— Varız...
Dedim. Şadan da:
— Sahi. Hem koyda biraz müzik dinleriz...
Dedi. Cahit bilmem kısıknığığmdan mı, tenbelliğinden mi, istemediğinden mi neden:

— Yavruçüğüm... Şimdi Bek meşher yeri gibidir. Cuma. Buradaki kadar eğlenemeyiz.

SİNEMA ALEMİ

Fox artistlerinden Lois Moran

İstihlak vergisi mes'elesi

Haziran başındanberi sinemalarda tatbik edilmekte olan hususî istihlak vergisinin bu günkü şekliyle birçok müşkülâtı dâî olduğunu, hele bazı memurların kanunu anlayış tarzlarına nazaran mevsim başlar başlamaz bu işin gürültüyü mucip olacağını bir iki ay evvel yazmıştık. Filvaki mevsim başlayınca işler çatalaştı, bir takım namelhuz hadiseler çıktı. Okadar ki Defterdarlık ta bunun sö-

ker bir şey olmadığını anladı ve çaresine tevessül etti: Bu çare sinemaların yine eskisi gibi maktu vergiye tabi olmalarıdır. Haber aldığımızı göre ikinci teşrin başından itibaren nisbi vergi kalkacak ve maktu vergi almacağı için maliye memurlarını sinemalara girip çıkını kontrol etmeyecek, zabıtlar tutulmu yacak ve iş mahkemelere intikal etmeyecektir.

Lon Chaney'in "Yıldırım" filminden

Bu hafta

Melek ve Opera sinemaları geçen haftadanberi göstermekte olduğu "aşk resmi geçiti," filmini bu hafta da göstermekte devam edecektir.

Majik sineması da; Hacı Murat filmini gayri muayyen zamana kadar göstereceğini bize bildirdi.

Opera bu hafta müteveffa Lon Şaney'in çevirirken hastalanıp ölümlüne sebebiyet veren "Yıldırım filmi" göstermektedir. Bu film güzel bir eserdir. Bilhassa gürültü ve müzik kısmı fevkalâde iyidir.

Filmin mevzuu

Gruppi Enderson ve iki oğlu da kendisi gibi şimendiferçidir. Biri, Jim, gardöfren; öteki, Tomi, ateşçidir. Her üçü de Jiminin karısı Molli ve ufak çocuklarıyla yaşamaktadırlar.

Bir akşam Gruppi trenine hususî bir vagon takar ve bu suretle ateşçi Tomi, bir kabare de dansöz olan Zella ile tanışır.

Önce Zella ile kur etmeğe başlayan Tomi, nihayet babasının iğbiratına rağmen onu furgona alır.

Aynı akşam istasyon baş meşuru, müstacel bir işe göndermek üzere gardöfren Jim'i çağırır. Canı sıkılan Jim'in karısı gitmesine mümanaat etmek isterse de babası Gruppi onu gitmeğe teşvik eder.

Bu fazla gece, işi esnasında Jim, bir tren vagonunun üzerinden kayarak düşer ve o esnada hattan geçen bir lokomotif tarafından ezilir.

Ertesi günü eski lokomotifleri üzerinde buldukları esnada, Tomi, Jim'in ölümüne sebep olduğundan dolayı babasını muahaza eder. Buna hiddetlenen Gruppi, oğluna bir yumruk yerleştirir, Tomi kendini kaybeder. Gayri ihtiyari hareketine peşiman olan babası, onun üzerine eğilir. Vazifesini terkettiği bu kısa müddet zarfında bütün sür'atle giden tren bir sür'at katarile müsade eder. Bundan dolayı Gruppi'yi mes'ul tutan kumpanya, onu atölyelerde daha ehemmiyetsiz bir işe tayin eder.

Bu esnada vukubulan feyzan üzerine Gruppi, tamir olunan eski makinasını idare için çağırılır.

Oğlu Tomi babasına ateşçilik etmektedir. İkisi de tabiatın bu müthiş kudretine galebe çalarak binlerce kişinin hayatını kurtarmağa muvaffak olurlar.

Böyle bir kahramanlık karşısında, istemiyerek sebep olduğu felâketten dolayı kayın pederine muğber olan Jim'in karısı samimi ruhu ile onu affe eder.

ri olan Skippy sergüzeştü ve afacan bir çocuktur. Bu rol için şimdilik en ziyade muvaffak olacağı zannedilen Jackie Coogan kardeşidir, ki şimdi o da kardeşinin "Kid," i çevirdiği zamanki haline çok benziyor.

fendi. Motör makinistinin bir dalınlığı oldu. Bu büyük kabahatini affetmeyeceğim.

Ancak, ben henüz bütün bu sözleri noktası noktasına dinliyecek, cevap verecek hale gelmemiştim. Yalvarı yadığıyordum, insanları yadığıyordum, hâdiseyi yadığıyordum, korkulu bir rüyaların uyanmışlar gibi hep kendimi yadığıyordum. Zine galiba paanıyor.

— Buyurun, salona geçelim..

Demesi ile yürüdük. İç içe açılan ve uzanan mükemmel salonlar. İlk bakışta, varlığın: — Biz buradayız..

Diye insan gözüne haykırdığı seziliyor. Baş döndürücü bir ihtişam ve zinet!.. Yalnız benim içim içime sığmıyor.

— Evdekiler şimdi sokaklara dökülüyorlar..

Endişesi ile kıvranıyordum Bekliyordum ki, paşa sözlerini

Metro Goldwin artistlerinden bir grup

Küçük Sinema Haberleri

Fransada: Turjansky "Kartal yuvası," isimindeki eseri hazırlamakla meşguldür. Yakında hitama erecektir.

"Yeşil hayal," ve «Meusieur Le Fox» namındaki filmleri vücutte getirmiş olan Metro — Goldvyn Mayerin son yaptığı Fransızca sesli filmler şunlardır: Ramon Novarronun "Seville şarkıcısı," Norma Shearerin "Büyük ev," ve «Mutallaka» Mary Dugan'ın «Dava» "Geriyec," Buster Keaton ve André Berlejin "Marş," yine Norma Shearerin "Trader Horn," «Cheri — Bi bi» «Şen dul," «Withisthe Lavuv» «Şen olalım» «Strangers-may» Wiss ve nihayet Alphonse Daudet'in şaheseri olan «Sapho».

Bu filmlerden gitgide Fransız aktörlerinin de Hollywood dakileri gibi mühim bir mevki kazanacakları anlaşılıyor.

Amerikada: «Ben — Hur», sesli filme tahvil edilecektir.

Zavalı Karunlar mütemadiyen müsteki! Doğrusu hakları da varya! Meselâ Colombia Pictures geçen seneye nazaran 1,029,958 dolar yani 12,000,000 frank kazanmıştır!

Amerika gazetelerinin birinde şu rivayet vardır: Maurice Chevalier yolculuğu vakit kat'iyen vazii sahneye haber ver-

mez. İyi bir usul bulmuş: "A-yak kaplarım sıkıyor," der, ve ne demek istediğini anlarlar.

Warner rosun son pilaçosunda, geçen seneye nazaran 25 milyon 400,000 frank kâr olduğu haber alınmıştır. Bu hasılat sebebiyet verenlerin acınacak bir halde oldukları anlaşılıyor!!!

M. Briard'ın Cenevrede söylediği büyük nutuk Pathé — Natan tarafından sesli filme alınmıştır.

Tarihi bir vesika!

Bir çok Fransız vazii sahne ve artist aranıyor. Universal kumpanyası bunları Hollywooda gönderecek ve orada kendi stüdyosunda üç adet Fransızca sesli film çevirtirecektir.

Harold Lloyd tekrar spora başladı ve "evvelâ ayaklar," namındaki futbola alâkası olan filmi çeviriyor.

Yaşasın spor!

Acaba Leon Chaney mukallitliğini Leuse Fazentayim terketti? Böyle zannedilebilir. Çünkü "yüz çehreli kadın," namile yadolumnağa başladı. Hakikat ten bir çok komik filmler yapan Louise Fazenda, genç kız ve anne rolleri de yapabiliyor. Ve böylece Dorothy Mackail ve Charles Farrelin annesi rolünde çok muvaffak olmuştur. Ken disine komik salon kıızı rolü de

yaptırılıyor. Her şeyi yapabilmesi iyi değil mi?!

Bereket versin Amerikadaki sinema sanayininin biraz parası var.

Bu mevsimdeki filmler için Hollywood 250 milyon dolar hasretmiştir ki: 80 Paramount için, 75 Metro — Goldwin için, 40 Warner Bros için, 25 Fox için, 19 First National için

15 Pathé için, 13 Tiffary için ve 30 United Artist, Universal ve Columbia için.

New — Yorktaki meşhur Roxg sineması tamir ve bir çok konforlar ilâve edildikten sonra tekrar açılıyor. Bu konforlar ne olabilir? Acaba her koltuğa bir yatak mı yaptılar?

Mata — Hari filmindeki Mata Hari rolünü Greta Garbo ya-

Lon Chaney'in "Yıldırım" filminden

— Saat kaç var?.. — On buçuğu geçiyor.. Demek hâdiseye üç, üç buçuk saat evvelidi. Yine iyi!.. Giyinip te kadma: — Cahidi bana çağırır mısınız?..

Diyinceye kadar oda kapısı vuruldu ve... Cahit, Şadan yanlarında hiç yüzünü görmediğim bir adamla beraber içeriye girdiler. Cahit beni yatağın kenarında, ayakta görünce dünyalar kendisinin olmuş gibi sevindi, koştı, geldi. Ben de ona doğru koştum. Başını kollarımm arasına sıkıştırdı.

— Cahitçimmm... — Yavruçummm... Ve.. Bu saniyede Mısır gıvesi bir cümle kulağıma doldurdu: — Maşallah maşallah, çok iyi. Allah afiyet versin. Geçirdiler!.. Sonra, Şadanla da sarıldık, öpüştük:

Biz mi bir şeye çarptık. Bir şey mi bizi denize döktü, ne oldu?.. Acaba Cahit te benim kadar tatsız mı?..

Bütün bu sorguların hücumu karşısında kendimi toparlayıp, şaşkınlığımda gidermeğe çalışıyordum ki, kadın:

— Giyineceksiniz değil mi hanımefendi?..

Dedi. O zaman farkettim ki, sırtımda yalnız bir kombinezon var, o da benim değil. Demek ki, denizden çıkarılmış, buraya getirilmiş, soyulmuş, yatırılmışım. Sanki, içeriye yabancı biri gelecek te beni bu halimle göreceği gibi telâşa düştüm:

— Tabii tabii.. Lütfen getiriniz!..

Dedim. Kadın gidip te tekrar geldiği zaman şaşım, kaldım. Giyineceklerimin hepsi ayrı ayrı yıkanmış, ütülenmiş ve hazırlanmış. Bütün bunlar ne zaman oldu? Ben burada kıtmir uy-

— Saadın da ben de tutturduk: — Gidelim..

Ve... Ekreme seslendik: — Haydi yarışıyor muyuz?.. — Ben hazırım..

Cahit surat astı, fakat, ne yapasın? Ben istiyordum. Belki istiyor. Bu isteyiş önünde aklan sular durur.

Hızlandık. İlk hız..

Tüy gibi suyun üstünde kayıp gidiyoruz. Ve.. Ekremden çok ilerdeyiz. Arada bir başımı çevirip çevirip geriye bağırtıyorum:

— Neredesin Ekrem?..

Ben bağırdıkça Ekrem de hızlanıyor, çırpıyor, geriniyor. Ve... Bizi heyecanla seyre çıkkan sandallardan bir çoğu da Ekreme yetişmeğe çalışıyorlar. Alay!..

Bilmiyorum, nasıl oldu? Yine başımı geriye çevirdi. Bir-

Diye bir gürültü çıkardığını, benim: — Cahit..

Diye haykırdığını ve sular içinde çırpındığını hatırlıyorum. Ondandır ötesini bilmiyorum. Gözlerimi açtığı zaman kendimi mükellef bir yatağın içinde, fakat, bitkin ve halsiz buldum. Birdenbire uyandım, birdenbire gözlerimi açtım, birdenbire karyolada doğruldum. Neredeyim, ne var, ne oluyor, Cahit nerede, Şadan ne oldu?..

Gözümün önünde ve kafamın içinde sıralanan endişe yalnız bu idi! Hiç bir şey sezmeden siyah bir kadının bana doğru ilerlediğini gördüm.

— Ooh.. Ooh.. Çok şükür iyileştiniz hanımefendi..

Dediğini işittim. Fakat, yalnız görüş ve işitme! Cevap vermeği bile düşünmedim. Hemen karyoladan indim.

— Cahit nerede?..

— Cahit nerede?..

Giritten gelecek yeni muhacirler

Grif ve Hanyadan İzmirle nakledilecek 250 muhacir ailenin nakli için gazetelerle ilan edilmesine rağmen henüz hiç bir vapur idare ve acentesi mübadele komisyonuna müracaat etmemiştir. Dün komisyonunda dördüncü büro içtima etmiştir. Bu içtimada Atina muahedesi mucibince 1913 tarihinden sonra Yunan tabiiyetinde oldukları kabul edilen Rumların emlaklarının idadesi için verdikleri istidatlar okunmuş ve istida şüphelerinin iddiaları gibi Yunan tebaasından olup olmadıklarını tahkikma karar verilmiştir.

Yunkers tayyaresi Atinada bozuldu

Anita, 23 (Anek) — Büyük Yunkers tayyaresi, M. Venizelosu hamilen Atina üzerinde yaptığı bir çeveldandan sonra karama raya inmiş, fakat tayyarenin arka tekerleği hasara uğramıştır. Bu sebepten Yunkers tayyaresi nin Atinadan hareketi teahhür etmiştir.

Millet mektepleri açılıyor

Millet mektepleri 1 Teşrinisanide tedrisata başlayacaktır. Bunun için lazım gelen ihzarat yapılmaktadır. Bu sene şehrimizde 500 millet mektebi açılacaktır. Kaydükabule 27 Teşrinievvelde başlanacaktır. geçen ve evvelki seneler millet mekteplerinin devam ederek şehadetname almış olanlara bu sene malumatı umumiyelerini tevsi edecek dersler gösterilecektir.

Derslere başlandı

Güzel san'atler akademisinde yakında tedrisata başlanacaktır. Kayıtlara devam ediliyor. Şimdiye kadar resim ve heykel şubesine 12, Mimari şubesine 15, Sanayi tezyiniye şubesine de 5 talebe kaydedilmiştir.

Bundan başka, sami sıfatile mektebe devam etmek için bazı müracaatlar vardır. Bu müracaatlar 15 den fazladır.

Pamuk ticareti

Şehrimize gelen malumata nazaran, Adana pamuk ihracatı hararet kespmiştir. Şimdiye kadar yapılan ihracat geçen seneye nisbetle yüzde 43 fazladır. Fakat fiatlerde yüzde 31 düşüklüklüktür.

Geçen sene eylülünde Adana dan 1,547,332 kiloluk pamuk ihraç edilmesine mukabil bu sene eylül zarfında 2,210,822 kiloluk ihracat yapılmıştır.

Fakat ihracatın artmasına rağmen fiat düşüklüğü dolayısıyla memlekete giren para miktarı azalmıştır.

Cumhuriyet balosu

Bu sene cumhuriyet bayramında Ankarada yapılacak balo çok mükemmel olacaktır. Şehrimizdeki maruf ve kibar zevattan bir çoğu baloya davetli oldukları için bu sene İstanbulda balo verilip verilmeyeceği henüz kararlaştırılmamıştır.

Darülfünunu intihabı

Başu birinci sayfada
gildir, tabii bir surette telakki etmek lazımdır. Ekseriyet gayet tabii olarak kazanmıştır. Ekseriyetlerin ise bu vaziyet karşısında hiç bir şey düşünmemeleri lazımdır. Çünkü meşveret budur...

Hukuk fakültesi müderrislerinden diğer bir zat diyor ki:

— Karşı taraf bundan hiç müteessir olmamalıdır. Evvelki bir intihap ta da böyle bir şey olmuştu. Biz Akil Muhtar istiyorduk, fakat Nurettin Ali B. intihap edildi. Lâkin o vaziyet üzerine biz ne müteessir olduk, ne darıldık, ne gücendik. Maamafih şunu da söyleyeyim ki, bu intihapta da iki tarafın şuurulu hocaları samimiyetlerini zerre kadar ihlal etmemişlerdir. Bu cihatten çok memnunuz...

Hukuk fakültesi kâtibisi umumisi Etem Akif B. de demmiştir ki:

— Kozumuzu kazandık, İntihap olunan müderrislerin ikisi de memlekette otorite sahibi insanlardır. İkisi arasında fark görmek sağ göz ile sol göz arasında fark görmek gibidir. İkisinin de Darülfünunumuz için hayırlı olmalarını temenni ederim.

Hukuk üleması tarafından ve rilen bu hükmün bu suretle halledilmesine kanaatım vardır.

Ekaliyetin meyus olacağını hiç tahmin etmem. Onların ki, zaten bir içtihat idi, Hüretim vardır. Ötedenberi ilim ve faziletinin, yüksek ahlakının perestisi kâr olduğum bu Maarif vekilinin zamanında halledilen bu mesele memlekette kanuni hareketin dürüstlüğü gösterir.

Kardeş fakülteler olan bu Darülfünun evlâtlarının yüksek ilim gayelerinde el ele vererek ve çalışarak Avrupa Darülfünunları gibi keşiyat ve taharriyat sahasında yükseklerine itikadım vardır.

Ankara, 23 (Telefonla) — Maarif vekili Esat Bey, teşkil ettiği bir komisyon marifetile, Darülfünun intihabatı hakkında gelen takrirleri tetkik etmiş ve bu tetkikat neticesinde intihabatın usulü dairesinde ce ryan ettiği tebeyün etmiştir. Vekâlette mevcut kanaata göre Edebiyat ve İlahiyat fakültelerinin takrirlerindeki itirazların gayri varittir. Darülfünunun son intihabatı mevcut kanun ahkâmı dairesinde cereyan etmiştir. Bugünkü esaslar üzerinde tadilat yapılması arzusu varsa Darülfünunun diye bir teklifte bulunabileceğine işaret olunmaktadır.

Yeni Darülfünun emini hakkındaki kararname, cumartesi günü Reisicumhur Hazretlerinin tasdiklerine arz edilecektir. Vekâletin iki namzetinin Yusuf Ziya Beyi tercih ettiği anlaşıyor.

İpek böceği

Umum gümrükler müdüriyeti ipek böceği hakkında gümrüklere bir tamim göndermiştir. Bu tamimde ipek böceğinin sıcak yerlerde bulunmaması, muamelesinin diğer mallara nisbetle daha çabuk yapılması bildirilmektedir.

Aris takımı geldi

Başu birinci sayfada
lerinde sarı siyah çizgilerle süslenmiş yeni bavullar taşımakta idiler.

Türkiye futbol Federasyonu reisi Muvaffak Bey misafirleri Federasyon ve Fenerbahçe namına karşıladı. Gayet samimi ve müessir bir nutukla Fenerbahçe ve hey'eti tertibiye namına iki buket taktim etti. Hey'et reisi M. Angelos fevkalâde müteahsis oldu. Güzel bir cevapla mukabele etti. Tekrar grup halinde resimler çıkarıldı. Mahşerî kalabalık misafirler arkasından kapiya doğru aktı; Oyuncuların otomobillerle Bristol oteleline doğru yola çıktıkları esnada da yavaş yavaş dağıldı.

"Aris" takımı kapteni seyahatten fevkalâde memnundur. Kuvvetli bir halde geldiklerinden dolayı galibiyeti adeta benimsemekte ve yorgun olmadıkları, İstanbul halkına temiz bir oyun seyrettireceklerini söylemektedir. Antrenörleri M. Valler (eski bir Mısır takımı antrenörü) futbol ve Balkanlardaki spor temaları hakkında bir konferans vermek istemektedir.

Bugün şampiyon Fenerbahçe misafirlerle ilk maçını tam üçte yapacaktır. Oyunun hâkemi Şeref Beydir.

Şampiyon Fenerbahçeden temiz, tetik, muvaffakiyetli bir oyun halkımızdan da türkliğün asaletine yaraşan bir misafirperverlik bekliyoruz.

A. Esat

Beynelmilel Futbol maçları Hey'eti tertibesinden:

1 — Şimali Yunanistan Şampiyonu "Aris" takımı bugün saat 15 te İstanbul Şampiyonu Fenerbahçe klübümüzle Maç yapacaktır.

Hâkem Beşiktaş Klübünden Şerafetin Beydir.

2 — Stadium kapıları saat yarımda açılacaktır.

Otelciler intihabı

Otelciler cemiyeti yeni idare hey'eti intihabatı dün yapılmıştır. Bu intihabata hiç bir fırka namzet göstermemiştir.

Yeni idare hey'eti azalıklarına Paris oteli sahibi İbrahim B., Niyazi B. (Avrupa), Ali B. (Emperyal), Şevket B. (Karası), Halit B. (Güllüstan), Hakki B. (Selânik), Sıtkı B. (Ferah), Mehmet Şükrü B. (Halep) intihap edilmişlerdir.

Ayrıca 8 yedek aza da intihap olunmuştur.

Cemiyete göre, otel işleri yüzde kırk kadar azalmıştır. Cemiyet, otellere ait bütün levazımata ucuz olarak temin için bir kooperatif yapmağa karar vermiş ve nizamnamesini hazırlamıştır. Bu işe 4000 lira tahsis edilecektir. Ayrıca bir teavün sandığı da yapılmaktadır.

Cemiyet, "umum cihan otelciler birliği" ne girecektir. Bunun için birliğe 250 dolar ücret verilecektir. Teşrinisani iptidasında Atinada toplanacak beynelmilel otelciler kongresine cemiyet de davet olunmuştur.

Matbaacılar

Himaye ve teşvik edilmelidir

Matbaacıların hey'eti umumiye içtimalarını ve cereyan eden bazı müzakerelelerini dünkü gazeteler yazmıştır. Müzakere esnasında söz alan bazı kıymetli arkadaşlarımız âtidedeki noktalar üzerinde nazarı dikkati celp ediyorlardı.

1 — Memleketimizde muhtelif sanayi teşkilâtı gibi matbaacıların da muhtelif zamanlar da teşkil ettikleri hey'eti idareleri matlûb faaliyeti gösterememişlerdir.

2 — Matbaacılık san'at ve istidadı ötedenberi millî bir himaye ve rûğbete mazhar olmadığı cihetle terakkî ve inkişaftan mahrum kalmıştır.

3 — İktisadî buhran tesirle aralarında vahdet ve taavün tesis edemiyen bu kısım meslektaşlar, sermaye ve say cihetinden pek elim bir vaziyete düşmüş, ara sıra zühur eden işler küçük ellerde israf olunmuş, ve ya sahibi sermaye olanların hirs ve tamama feda edilmek zarureti hâsıl etmiştir.

4 — Matbaa san'at ve san'atçıları lüzumuna kadar himaye ve teşvik edilmemiştir. Ezcümle Devlet matbaasının raka beti hususî ellerde mevcut servet ve san'atı tamamen tehlikeye düşürmüştür. Ayrıca zikre şayan olarak Âli İktisat meclisinin derdesti intişar olan iktisadî mukarreratının tabii iztirar içinde çırpınan matbaacılar ve rilmemek malûmî teessür olmuştur.

Yeni idare hey'etinin tebellür eden bu ihtiyaçları tehvin edecek esbaba tevessül ederken, mesleki himaye ve inkişafa ehemmiyet vermekte olan hükümetin lütüfkâr dikkat ve nazarını celp etmeğe muvaffak olma sıyanı temennidir.

Memleketimiz de bilhassa hükümetin teşvik ve tergebine mühtaç olan bu san'at ve mesleği müteale ederken tevakkuf edilecek en mühim nokta devairi devletin tabii işlerin de itihaz ettiği yoldur. Münakasa usulünde en ucuz veren yerine en muvafık veren tercih olunmaz ve ekseriya her talop ve teklif kabul olunarak hüviyet ve kabiliyet aranmazsa ve bilhassa alâka darlar bu noktada hassas ve du rendez davranmazsa tarafeyn daima zararlı çıkar.

Bunun neticelerine ve acı tesirlerine bilhassa son zamanlarda bariz bir surette şahit olmak tayız. Karşılıklı tenzilât veya kapalı zarf ile münakasayı hazinen menfaati lehine neticedirilmiş olmakla hayırlı iş gör düğünü farz edenlerin çok geçmeden nedamet ve inkisarı hayale uğradıkları ekseriya vakidir. Hükümetin alâkadar devair ve aklâmından bu iş mulâhaza ve kanaatini kaldırmak, yerine itimat ve menfaati ammeye müstenit sağlam bir sistem koymak, çok muvafık olur.

Nasıl ve ne yapmak lâzım geleceğini iktisat ilminin gösterdiği yollarda aramak ve bulmak mümkündür.

Ali Saip

Emanet kızak yeri

Köprü dubalarının tamiri için belediye tarafından Balatta bir kızak mahalli tesis olunmuştu. Aynı yerde ikinci bir kızak tesisi ve lüzum görülen bazı makinelerin celbi için belediye fen işleri müdüriyeti tetkikata başlamıştır. Yakında bunun için bir keşifname tanzim edilecektir.

Haliçte gece postası

Haliç ahalisinin vâki olan mükerrem müracaatları üzerine Haliç şirketi geceleri köprüden bir pošta ihdasını tahtı karara almıştır. Bu vapur saat 1 de köprüden hareket edecektir.

Fakat bu sefer ancak yeni mevsim tarifesinin tatbikından itibaren ihdas edilebilecektir.

Pais Sefiri

Paris sefirliğine tayin edilen sabık Bern sefiri Münür Bey cumartesi günü şehrimizden Paris hareket edecektir.

Balıkçılığın inkişafı

Pek iptidai bir halde olan balıkçılığımızı islah için son zamanlarda ciddi teşebbüsler vuku bulmaktadır. Bir balıkçılık mektebi ve enstitü açılması için çalışmaya başlamışlardır. Balıkçılar ilk iş olarak bir balıkçı vapuru satın almağa teşebbüs etmişlerdir. Bir kaç gün evvel limanımıza gelen bir Alman balıkçı gemisi bu iş için muvafık görülmüştü. Fakat geminin sahipleri 70 bin liradan aşağı in mediklerinde, müzakere neticesiz kalmış, gemi limanımızdan gitmiştir.

Balıkçılar yeni bir gemi satın almak için teşebbüsatta bulunacaklardır.

Yeni İsvaç sefiri

Yeni İsvaç sefiri M. Heides-tan dün akşamki ekspresle Ankaraya gitmiştir.

Cumhuriyet bayramı

Başu birinci sayfada
ler talebesi, L - Mekteplerin izçileri. N - Harf sırasile liseler resmî, hususî liseler ve darüşşafaka muallim mektepleri, Orta mektepler, amelî hayat mektepleri, N - Mehterhane muzikası, O - Esnaf cemiyetleri

5 — Geçit resmi esnasında ve saat on iki de kolorduca tesbit edilecek muhtelif mekânlardan toplanacak ve limandaki vapurlar düdüklelele iş tirak edecektir.

6 — Merasime iştirak edecek kıta ve askerî mektepleri kolordu, sivil mektepleri m. arif emaneti, esnaf cemiyetlerinin ticaret müdüriyeti, diğer kıta ve mensup oldukları makam lar temin ve ihzar edecektir.

7 — Geçit merasimine iştirak edecek olan bu kıta ve mektepler saat onda Darülfünun meydanında tamamen toplanmış bulunacaktır. Sureti içtima ve kıtaın buradan yürüyüş geçişi kolorduca tertip ve tanzim olunacaktır.

8 — Alay, geçit resminden sonra Beyazıt - Divanyolu, Sultanahmet - A - lemdar, Reşadiye, Köprü, Karaköy, Şişhane, Tepebaşı, İstiklâl caddesi yolu ile Cumhuriyet meydanına giderek oradan dağılacaklardır.

9 — Alayın kolbaşlarının Taksim meydanına muvasalatında Bando İstiklâl marşı çalacak ve bu esnada vilâyet tarafından ihzar ettirilecek olan çelenk vilâyete intihap edilecek bir heyet tarafından Cumhuriyet âbidesine vaz edilecektir.

10 — Alayın hareketi başladığı zaman mandan köprüye muvasalatına kadar İstanbul cihetine ve köprüden Cumhuriyet meydanına muvasalatına kadar da Beyoğlu cihetindeki tramvay güzergâhında tramvay arabaları bulunmayacaktır.

11 — Geceleyin Beyoğulunda Cumhuriyet, İstanbulda Beyazıt, Üsküdar, Doğançılar meydanında muzik çalacak ve burarlardan havai fişekler atılacaktır. Bu ciheti vilâyet askerî bandolarından da istifade ederek temin edilecektir.

12 — Tramvaylar, Seyrüsefain, Şir kethayriye, Halic, Anadolu ve şark şimendiferleri idareleri gece yarısından sonra dönüş seferleri yapacaklar ve bunları ilan edecektir. Vilâyet makamı bunu takip edecektir.

13 — Beyazıt meydanında, kolordukumandanlığı ile temas edilecek tesbit kılınacak yere minas vüs'iate tribünü vilâyet hazırlatacaktır.

14 — Geçit resmine iştirak edecek lerin Darülfünun meydanında içtimaların, yürüyüş sıralarını, geçit resminin intizamını ve kıtaın tevakkuf ve hareketini temine merkez kumandanı, yollarda Darülfünun, Beyazıt ve Cumhuriyet meydanlarında intizam ve inzibatın teminine de polis müdürü memurdur. Polis müdürü merkez kumandanı ile daha evvel temas ederek bu ciheti temin edecektir.

15 — Bu merasime davetli olanlar için Kıyafet frak, siyah yelek, beyaz boyun bağı, silindirik şapka.

16 — Bu programın ilanı davetiye makamına kaimdir.

17 — Vilâyet merkezinde tebrikâta iştirak edeceklerin sırası bervechi âti dir:

A - İstanbulda bulunan mebuslar, B - Kıl halinde erkân ve ümeray askeriyeye, C - Darülfünun ve maarif eminleri, Ç - Vekâletlere mensup müfettişler, D - Adliye erkânı, E - Darülfünun heyeti F - Maliye vekâletine merbut maliye rüessesı ve maiyetleri, rüsumat, tapo, emlak müdüriyeti, G - Vilâyet erkânı ve kaymakamlar, H - Maarif memurini ve mektepler muallimleri, I - Nafia ser mühendis ve maiyeti, J - Ziraat, orman ve baytar müdürleri, K - Ticaret vekâleti mmta ka müdürleri, L - Memurini sıhhiye, M - Müftü, N - Umumi meclis azaları, O - Belediye erkânı, P - Siyasî fırklar rüessesı, R - Türkoçacı, Hilâliah mer, Himayecifal, tayyare cemiyetleri, Türk maarif cemiyeti, Türkiye harp malûlleri cemiyeti, Türkiye iman cemiyetleri, ittifakı İstanbul min takası, matbuat erkânı, muallimler birliği, baro, etibba odası erkânı.

S - Müessesatı maliye müdürleri, Ticaret odası ve borsalar erkânı.

Ş - İmtiyazlı şirketler rüessesı, T - Esnaf cemiyetleri ve diğer meslek teşekküller rüessesı.

17 — Konsolosların tebrikâtı saat on dörtten on beşe kadar kabul olunacaktır.

SİNEMALAR

YILDIZIM
Vaktinden evvel ufuk eden ve "BİNBİR ÇEHRELİ ADAM" lakabile tevsiim edilen büyük artist

LON ŞANEY' in
en son ve en müthiş ve şöhret şaheseri
OPERA SİNEMASINDA

HACI MURAT
Gördüğünüz filmi en büyüğüdür. Şimdiye kadar
HACI MURAT' I
MAJIK SİNEMASINDA

40,000 kişi alkışladı
Bütün İstanbul bu filmi takdirle görecektir.
Bugün maneler 13 de başlar. Telefon: Beyoğlu 560

Son 3 günden istifade ediniz
MELEK ve ELHAMRA Sinemalarında

Kemali muvaffakiyetle gösterilmekte olan
MAURICE CHEVALIER' nin şaheseri
ASK RESMİ GEÇİDİ

Filmi ancak Pazartesi günü son matinesine kadar irac edileceğinden geç kalanların son 3 gününden istifade etsinler. Bugün saat 10,45 de tenzilâtı fiatla her iki sinemada matine. ASK RESMİ GEÇİDİ filmi 1 Teşrinisaniden itibaren İzmirde MİLLÎ KÜTÜPHANE ELHAMRA ve müteakiben Ankara'da KLÜP sinemalarında gösterilecektir.

Bilmecemiz

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
K A R A A Y N A
K R L S
A A D A A M A
R M P A Y N R
A R A P Y H A L I
A Y L A
A L A Y L P A R A
Y M H A P R Y
A N A N A R I V
A L R A
S A R I A Y V A

Bugün ETUAL sinemasında
RICHARD BARTHELMESS ve
BETTI COMPSO
sesli, feci ve pek beşerî olan
MAHPUSUN ŞARKISI
filminde şarkı ve söz söyleyerek
temaşakıranı müteessir etmektedir.
Bugün birinci matine saat 13 de

İs. B. Darübedayi
temsilleri
Bu gün matine saat 15,30 da ve süvare saat 21,30 da

DELİ
4 perde
Yazan: L. Sarment
Nakleden: Bedrettin

Darübedayi müdüriyetinden:
Tiyatro ve mektebe kaydolunan namzetlerin pazar günü saat onbirden itibaren darübedayla müracaatları.

Sahir opereti ve Fahri B.
Temsilleri bu akşam Ferah tiyatrosunda Meçhul serseri operet 3 perdede.

Kadıköy Süreyya Sineması
VENÜS
Konstans Talmaç
Sesli, Şarkılı Film

Yeni neşriyat
Bugünkü TÜRKSPOR

Türksporun dün çıkan 4000 sayısında spor kulüplerini ikiye ayıran kongrenin gazetelerinde intişar etmeyen bütün tafsilatını bulacaksınız. İşin iç yüzü nedir? Ondan sonraki içtimada neler oldu?

Bütün bu malumatla beraber Eşref Şefik ve Telat Mitat Beylerin yazıları, Otomobil şahifesi Yüzcü Talat Beyin hayatı v.s.

Beşiktaş birinci sulh hukuk hâkimliğinden:
Müddei mütevellî kaymakamı Murtaza beyin Müddei aleyh Beşiktaşta kaptan İbrahim ağa mahallesinde ikilci aziziyeye caddesinde 3-5 numarolu hanede Sanıye hanım aleyhine ikame eylediği icar bedelinden ALTI BİN YÜZ kuruşun tahsil davasının usulper cari mahkemesinde Müddei dava zabıt meclisli şifahi tekrar ve noterlikten resen tanzim kılınmış bir kıta kurturat ibraz ve gıyap kararına tebliği zamanında muhakece 24-11-930 pazartesi saat 14 de talik kılınmış olduğundan gıyap masrafını müstasabben hazırlanulması ve bir itiraz varsa BEŞ gün içinde beyaz aksi takdirde mahkemeye kabul olunulmayacağı gibi mübrez ve münteracatı musaddak kurturat mübince muamele kanunıya ifa ve H. U. M. kanununun 141 ve 142 inci maddelerine tevfiğin gıyap kararının mahkeme divanhanesine ilask kılınacağı ve ON BEŞ gün müddei tayin edildiği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilan olunur.

İntihap mazbataları
Şehir meclisine intihap edilen azanın hepsine keyfiyeti tayinleri ayrı ayrı tebliğ edilmiş, bu suretle intihap encümenlerinin de vazifeleri hitam bulmuştur.

Liman şirketi
İstanbul liman şirketi hey'eti umumiyesi pazar günü toplanarak sermayenin tezyidi ve şirketin unvanının tebdilî meseleleriyle meşgul olacaktır.

Teşekkür
Sevgili babamın ölümü müna sebetile meslekdaşlarımdan, arkadaşlarımdan ve talebenden aldığım taziye mektup ve telgrafnamelerine cevap verecek halde olduğumdan çok müteessirim. Emacı bir zamanda beni teşekkür etmek lütüfünde bulunan muhterem zevata derin teşekkürlerimin arzına tavassut buyurularımın rica ederim.

Maarif müsteşarı
Mehmet Emin

S İ M P L E K S

İktisatlı, Asrı ve sağlam (S İ M P L E X) KALORİFER KAZANLARINI Tercih ediniz

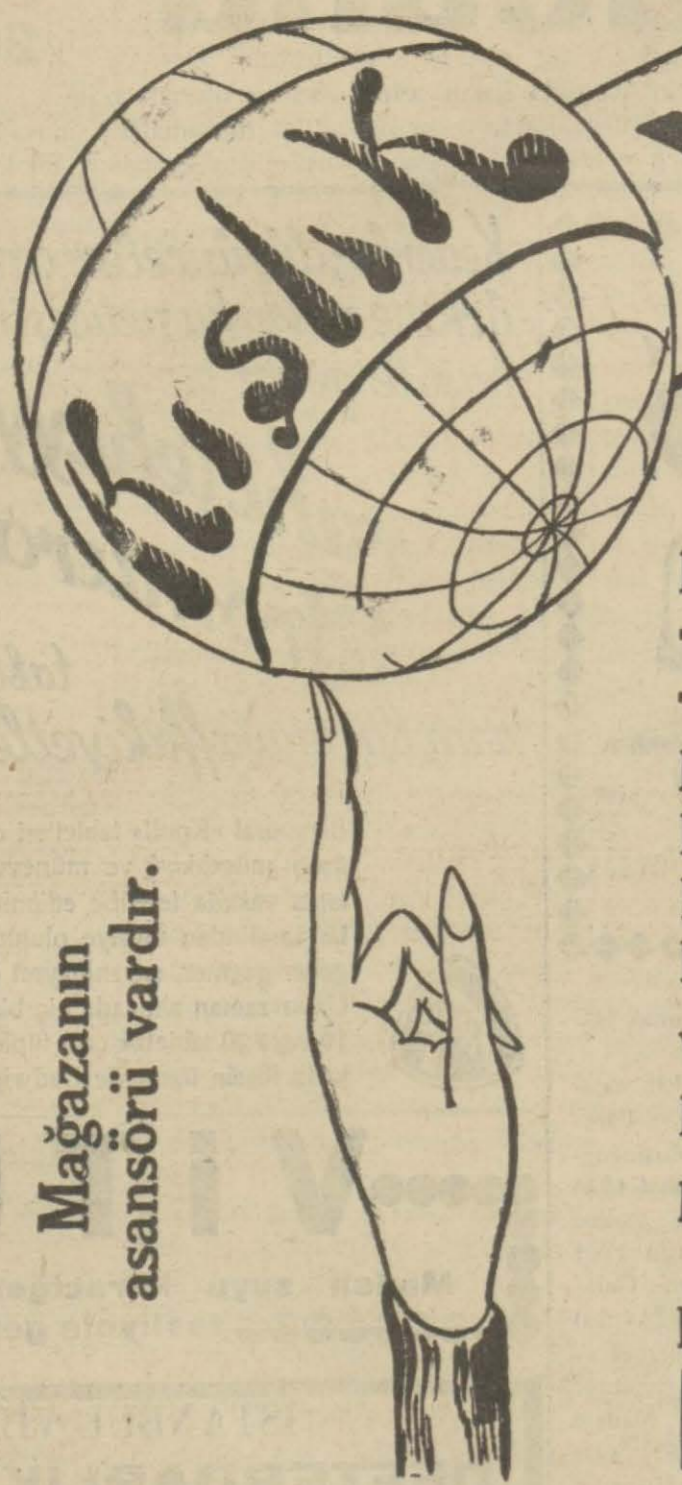
Aynı harareti temin etmek üzere diğerlerinden %40 noksan kömür sarfeder, ve istimali son derece suhuletlidir. Fabrika şubesi olarak depomuzda her zaman kâfi

miktarda ve muhtelif kuvvette kazanlar ve envayî cins radyatör bulunur.

Proje ve keşif için: Borsa han ittisalinde, Türbe caddesinde

KIRKOR JAMGOÇYAN müessesesinde Kalorifer mühendisi ANTRANKIYAN a müracaat.

Satış : Fabrika fiyatıdır.

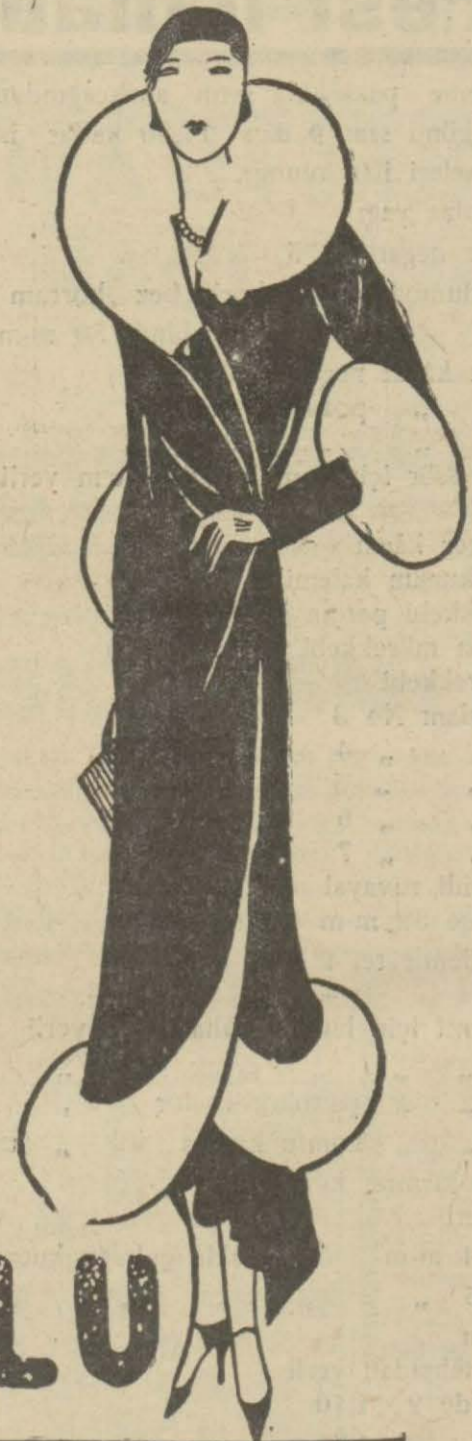
Mağazanın
asansörü vardır.

Yeni Moda

ve en muntahap rekabetsiz mallarımızdan bir kaçının fiyatları:

	Lira		Lira
Flamengo	7,75	Sabahlıklar	7,80
Tuid	3,90	Pulloverler	7,50
Tuid	3,90	Jileler	8,—
Dra	5,75	Pijamalar	6,75
Krep saten	5,75	Fötr Merinos	1,60 den itibaren
Krep jorjet	4,50	Şeniy Bereler	2,40
Flamengo suat	7,—	İpekli çoraplar	0,65
Velur şifon	6,75	Eldivenler	3,50
Mantolar	34,—	Kostümler	16,50
Mantolar	65,—	Völür Angle	3,50
Mantolar	115,—	(Felpa)	

Mağazanın ikinci katında açılan (Manto, şapka ve rop) modelleri meşheri 15 Teşrinsaniye kadar devam edecektir.

KARL MAN BEYOĞLU

Çocukların neşesi!
Ebeveynin saadeti!

Kansızlık, zayıflık, umumiye ve diğer rahatsızlıklarına karşı binlerce doktorlar tarafından tavsiye edilmiş

Arsénoferratoze

kuvvet ilacını dünyanın her tarafında valideler ve çocuklar büyük bir memnuniyetle kullanarak pek büyük saide görmekte-dirler. Her eczanede bulunur.

Gümrükler umum müdürlüğünden: Türk ve gümrük bayrakları yaptırılacaktır

- 1 — Gümrükler ihtiyacı için 600 tane Türk ve gümrük bayrağı yaptırılması açık kırdırmaya konulmuştur.
- 2 — Şartnamenin tasdikli suretleri Ankarada, gümrükler levazım müdürlüğünden, İstanbulda Gümrükler umum levazım ambarından alınacaktır.
- 3 — Kırdırma İstanbulda gümrük baş müdürlüğü binasında kurulacak satın alma komisyonu tarafından yapılacaktır.
- 4 — Kırdırma: 10 teşrinsani 930 tarihine rüşyan pazartesi günü saat 14 te dir.
- 5 — Her istekli, biçilmiş bedelin % 7,5 olan 375 lirahak muvakkat güvenme "teminat," larile belli saatten evvel komisyona gelmelidir.
- 6 — Örnekler: İstanbulda gümrükler umum müdürlüğü levazım ambarındadır. İstekliler orada görülebilirler.

İstanbul Gümrükleri Baş müdürlüğünden:

Baş Müdürlük binası ile İstanbul İthalat ve Ticareti Dahiliye Gümrüklerinin işgal etiketleri katın ve yolcu salonu dahilinde badana, boya ve sair tamiratı aleni müaakasa suretine yaptırılacaktır. Diplomalı mimar ve mühendis olması lâzımgelen talipler bu bapdaki şartnameye ittila hasıl ederek münakasamın yapılacağı 8-11-930 Cumartesi günü saat 14 te vesaiki lâzimeyi hamilen Baş Müdürlükteki komisyona müracaatları.

Hiç beklenilmediği bir zamanda birdenbire zengin olmak ancak Tayyare Piyango bileti almakla kabildir. Onun için:

TAYYARE PİYANGOSU

BİLETİNİ ALINIZ.

4 ÜNCÜ KEŞİDE 11 TEŞRİNİ SANİ 1930 DADIR.

Büyük İkramiye

45.000 Liradır

İsparta vilâyeti encümen kaleminden

İsparta-Dinar yolu üzerinde yapılacak sekiz bin beş yüz elli dokuz lira otuz beş kuruş bedelli keşifli tamiratı esasıya ile iki bin seksen dokuz lira otuz iki kuruş bedelli keşifli üç tane menfez köprü imalatı sanayisi 9 teşrinsani 930 pazar günü saat on altıda kapalı zarf usulü ile münakasaya konulmuştur. Talip olanların münakasa şartlarını ve keşifleri İsparta baş mühendisliğinden alabileceklere ve taliplerin mühendisliklerce musaddak fen memurlarile birlikte ve münakasa ve ihale kanununun kapalı zarf hakkındaki ahkâma riayet etmeleri ve muktazi ticaret odası vesikalari ve teminat akçeleri ve evrak ve vesaiklerle İsparta daimi encümenine müracaatları ilan olunur.

Manisa vilâyetinden:

Borlu-Demirci yolunun 6+008 - 8+439 uncu kilometroları arasında 18778 lira 44 kuruş asıl, ve 1877 lira 84 kuruş gayri melhuz ki ceman 20656lira 28 kuruş bedelli keşifli on adet betonarme menfezler inşaatı 8 Teşrinsani 930 cumartesi günü saat on bire kadar müddetle kapalı zarf usulü ile münakasaya çıkarılmıştır. Fazla tafsilât almak istiyenlerin Vilâyet nafia başmühendisliğine müracaatları ilan olunur.

Manisa vilâyetinden:

Manisa sıhhat işleri için - Onbeşlik hariç olmak üzere ve nakıs seri itibariyle - beher serisi 375 kuruş muhammine kıymetinde 250 seri Neosalvarsan satın alınacaktır. Münakasa müddeti teşrinsani 25 inci cumartesi günü saat 11 e kadardır. Taliplerin vilâyete müracaatları.

Teşviki Sanayi Hanımlar biçki. dış mektebi Müdürlüğünden: pazar, pazartesi, çarşamba, perşembe 10 dan 16 ya kadar talebe kaydedilir. Matbu meccant program mektepten alınır.

Çenberlitaş Çarşıkapı arası. Telefon: İstanbul 2994

İspirto ve ispirotlu içkiler inhisarı umum müdürlüğünden: 1,500,000 adet boş şişe

Kapalı zarf usulü ile 8 teşrinsani 930 tarihinde bilmünakasa alınacaktır. Taliplerin şartnameyi almak üzere ticaret şubesine müracaatları.

Emlâk ve Eytam bankası umum müdürlüğünden:

Mevkilerle evsafı mahsusı aşağıda yazılı iki parça emlakın satışı müzayedeye konulmuştur.

1 — Müzayedeye kapalı zarf usulü ile 10 Teşrinsani 930 pazartesi günü saat onaltıda Banka idare meclisi huzuru ile icra edilecektir. Talip olanlar beher mülkün hızasında gösterilen miktarda teminat, iraesine mecbur olup bu teminat varakasını teklif mektupları ile beraber makbuz mukabilinde bizzat ve yahut ihale meclisine yetişmek üzere taahhütlü olarak postaya tevdi ederler.

2 — İhale bedeli ilk taksit peşin alınmak şartile sekiz senevi taksitle istifa olunur.

3 — Talip olanların İstanbul veya İzmir Şubelerimize veya Umum Müdürlük Emlâk İdaresine müracaatla mufassal şartname-mizi mütalaa etmeleri ve müzayedeye iştirak halinde bir nüshasını alıp imza ve teklif mektuplarına raptetmeleri icap eder.

Esas No. Mevkii Cinsi ve nevi Emlâk No. Teminat

41 Beşiktaş Abbasağa mahallesi Hasan-paşa deresi. Bostan etrafı duvarla muhat iki kuyusu mevcut takriben 2380 metro murabba arazi.

72 Üsküdar Altın-zade valde bağı. Ahır ve samanlık 81, 33, 35 600 L. gibl mebaniyeli ve iki kuyuyu ihtiva eden tahminen 167 dönüm arazi.

Emlâk ve Eytam Bankası Umum Müdürlüğünden: Satılık arsa

Bankamıza ait emlakten İstanbulda Ahırkapıda Seyit Hasan mahallesinde Meydan sokagında atık 42 cedit 28, 36, 36/1, 30, 34 numarada oda ve dükkânı müstemil takriben 1885 metro murabbaında arsa peşin para ile satılıktır.

Müzayedeye kapalı zarf usulü ile 10 Teşrinsani 930 tarihine müsadif pazartesi günü saat onaltıda Ankarada Bankamız İdare Meclisinde icra edilecektir. Tehminat miktarı 400 İlradır. Arzu edenler İstanbul ve İzmir Şubelerimize veya Ankara Umum Müdürlük Emlâk idaresine müracaatla mufassal şartname-mizi mütalaa edebilirler.

Müzayedeye iştirak halinde bu şartnamenin bir nüshasını imzaları altında teklif ve teminat mektupları ile birlikte umum müdürlüğe gönderirler. Teklif mektupları ihale gününe yetişmek üzere postaya taahhütlü olarak verilmelidir.

Kadın zarafetinin lâzımı gayri müfariki dolayısıyla de ipek lileri harabiden kurtardığı için çok iktisadi bir iltadır.

SÜDORONO PERTEV

Sihhat ve içtimai muavenet vekâletinin müsaadesile. Hiç bir türlü mahzuru sıhhsizli y yoktur. Her eczane ve ecza depolarile istiyat mağazalarından arayınız.

Ecnebi memleketlere giden tüccar ve seyyahlara

Banka Kommerçiyale İtalyana

Sermayesi 700,000,000 (İhtiyat akçesi: 580,000,000 Lir) Travellers (Seyyahlar) çekleri) satar

Liret, frank, İngiliz lirası veya doları frank olarak satılan bu çekler sayesinde nereye gitseniz paranızı kemali emniyetle taşıy ve her zaman isterseniz dünyanın her tarafında, şehirde, otellerde, vapurlarda, trenlerde bu çekleri en küçük teyliyat için nakit makamalı kolaylıkla istimal edebilirsiniz. Travellers çekleri hakiki sahibinden başka kimsenin kulnaamayacağı bir şekilde tertip ve ihtas edilmiştir.

Mes'ul Müdür: Bührneddi